

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky v Banskej Bystrici

OBCE A OCHRANA DREVÍN

Odborno-metodická príručka

Tretie aktualizované vydanie

Banská Bystrica
2014

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
Riaditeľstvo štátnej ochrany prírody v Banskej Bystrici

OBCE A OCHRANA DREVÍN

Odborno – metodická príručka

Banská Bystrica

© 2014

Autor: Ing. Milan Krištof

Vydanie: Tretie, aktualizované

Rukopis neprešiel jazykovou úpravou.

Ilustračná fotografia na prednej strane obálky: foto autor

[www. sopsr.sk](http://www.sopsr.sk)

OBSAH

Úvod	4
1/ Význam drevín pre životné prostredie človeka a ich uplatnenie	5
2/ Prehľad základných právnych predpisov k ochrane drevín	7
3/ Zabezpečovanie ochrany drevín podľa zákona	7
3.1. Predmet ochrany drevín	7
3.2. Ciele ochrany drevín	8
3.3. Orgány ochrany prírody vo veciach ochrany drevín	9
3.4. Zákazy na úseku ochrany drevín	10
3.5. Povinnosti vlastníkov (správcov, nájomcov) pozemkov s výskytom drevín	11
3.6. Pôsobnosť orgánu ochrany prírody pri poškodení alebo výskyte nákazy dreveniny chorobami	11
3.7. Výrub drevín	11
3.7.1. Výrub drevín na ktorý <u>sa vyžaduje</u> súhlas orgánu ochrany prírody	11
3.7.1.1. Vyznačenie stromov určených na výrub	15
3.7.1.2. Povinnosti prepravcov alebo nákupcov dreva	15
3.7.2. Výrub drevín na ktorý <u>sa nevyžaduje</u> súhlas orgánu ochrany prírody	15
3.8. Náhradná výsadba	19
3.8.1. Uloženie náhradnej výsadby	19
3.8.2. Starostlivosť o náhradnú výsadbu	21
3.8.3. Evidencia pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu	21
3.9. Finančná náhrada	21
3.10. Spoločenská hodnota drevín	22
3.11. Protiprávne konanie a štátny dozor	22
4/ Umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce	23
5/ Dokument starostlivosti o dreveniny	24
6/ Spolupráca obcí a organizácie ochrany prírody	24
7/ Európska sústava chránených území a ochrana drevín	25

Prílohy:

1. Vzor žiadosti o vydanie súhlasu na výrub dreveniny
2. Príklady výpočtu spoločenskej hodnoty drevín
3. Územná pôsobnosť a adresár SIŽP, inšpektorátov životného prostredia, odborov ochrany prírody a krajiny
4. Územná pôsobnosť a adresár organizačných útvarov ŠOP SR
5. Zoznam použitej a inej odporúčanej základnej odbornej literatúry pre problematiku ochrany drevín

Úvod

Dňom 1. septembra 2014 nadobudol účinnosť zákon č. 198/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Niektoré jeho ustanovenia priniesli zmeny aj na úseku ochrany drevín. S účinnosťou od 15. júna 2014 je platná vyhláška č. 158/2014 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Uvedené legislatívne zmeny boli dôvodom na vypracovanie tretieho aktualizovaného vydania tejto odborného-metodickej príručky.

V súčasnosti problematika ochrany drevín už nie je pre obce novou kompetenciou. Vykonávajú ju už od roku 2002. Okrem toho obce sú aj vlastníkami obecných pozemkov, na ktorých dreviny rastú, z čoho im vyplýva povinnosť starať sa o ne. Sú tiež povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu vo svojom územnom obvode. Dreviny sú živé organizmy s pozitívnym vplyvom na kvalitu životného prostredia. Rozhodovanie o nich preto vyžaduje objektívny a predovšetkým ekologický prístup kompetentných.

Sme presvedčení, že predkladaná príručka bude naďalej akceptovateľným zdrojom praktických odporúčaní a pomôže obciam pri rozhodovaní na úseku ochrany drevín. Veríme, že nepretržite bude v obciach pretrvávajúť pozitívny záujem o ochranu drevín, ako v urbanizovanej, tak aj poľnohospodárskej krajine.

Opätovne apelujeme na zodpovednosť starostov obcí a primátorov miest, aby svojimi ekologicky orientovanými rozhodnutiami prispievali k pozdvihnutiu environmentálneho povedomia obyvateľov svojich obcí a k presadzovaniu princípov trvalo udržateľného rozvoja.

Svojim obsahom a rozsahom príručka nenahrádza znalosť príslušných právnych predpisov k ochrane drevín, ale prispieva k ich poznaniu a bližšiemu oboznámeniu sa s nimi.

1/ Význam drevín pre životné prostredie človeka a ich uplatnenie

Dreviny sú významnou zložkou životného prostredia. Plnia v krajine dôležité a nezastupiteľné, predovšetkým ekologické a environmentálne funkcie. Sú základným stavebným prvkom nielen lesov, ale aj jednotlivých formácií rozptýlenej vegetácie v poľnohospodárskej krajine a sadových úprav v sídlach.

Dreviny a ich vegetačné úpravy plnia v prírodnej krajine najmä tieto funkcie:

- **Pôdoochranná funkcia (edafická)** – ochrana pôdy pred vonkajšími deštruktívnymi procesmi, akými sú vodná a veterná erózia (zvetrávanie), snehové lavíny, zosuvy a pod.
- **Hydrická** – vplyv na hospodárenie s vodou, napríklad reguláciou vsakovania atmosférických zrážok a vyrovnávania celkovej bilancie vody v prírode.
- **Klimatická funkcia** – vplyv na mikroklimu prostredia, napríklad znižovaním výparu z pôdy, znižovaním transpirácie, zvyšovaním relatívnej vzdušnej vlhkosti, zvyšovaním kondenzácie vodných pár, zmierňovaním teplotných extrémov, priaznivým pôsobením na prúdenie vzduchu, zachytávaním prachu a pod.
- **Biotická** – zachovanie rozmanitosti rastlín, živočíchov, mikroorganizmov a vytvorenie podmienok pre ich existenciu vhodnými vegetačnými úpravami a formáciami.
- **Krajnotvorná a estetická** – dotvorenie krajinného prostredia vhodnými vegetačnými úpravami s uplatnením stanovištne vhodných a esteticky pôsobivých drevín.
- **Rekreačná a liečebná** – umožňujúca aktívny oddych a turistiku s využitím liečivého účinku drevín.

V urbanizovanom prostredí sídiel vystupujú do popredia z kategórie prírodných funkcií najmä klimatická, fytoľogická a zoobiotická, z kategórie antropických funkcií dominantne celá skupina sociálnych funkcií. Vychádzajúc z tejto skutočnosti, pre podmienky urbanizovanej krajiny sa rozlišujú nasledovné funkcie drevín a ich vegetačných úprav:

- **Renaturalizačná (sprírodňovacia) funkcia** – je významná z hľadiska posilňovania prírodných prvkov v osídlenej krajine. V priamom účinku ide o ochranu pôdy pred eróziou, rozšírenie a posilnenie druhovej skladby flóry a fauny.
- **Melioračná (zlepšovacia) funkcia** – dreviny svojou transpiračnou činnosťou spôsobujú úpravu vlhkosti pôdy a úpravu vlhkostných pomerov ovzdušia. Svojim priestorovým objemom a asimilačnou biomasou (zelené listy) aktívne upravujú ďalšie prvky klímy, ako je teplota, slnečné žiarenie, prúdenie vzduchu. Okrem toho upravujú pôdne pomery z hľadiska zvyšovania biotickej aktivity pôdy.
- **Asanačná (ozdravovacia) funkcia** – charakterizuje podiel drevín na zlepšovaní hygienických pomerov ovzdušia najmä produkciou kyslíka, absorpciou a následnou detoxikáciou znečisťujúcich látok.

- **Izolačná (ochranná) funkcia** – sa posudzuje z hľadiska ochrany pred škodlivými látkami (plynnými, tuhými a aerosolovými), hlukom, vetrom, žiarením a pod. Tieto vlastnosti funkčných celkov drevinovej výsadby možno osobitne využiť pri ozeleňovaní výrobných objektov a zariadení lokalizovaných v sídlach a v poľnohospodárskej krajine, ako aj pri tvorbe líniovej výsadby (vetrolamy) v krajine.
- **Architektonicko-estetická funkcia** – hodnotí sa využívaním drevín na kompozično-priestorové dotváranie estetického, kultúrneho a zdravotne zodpovedajúceho obytného, výrobného a rekreačného prostredia urbanizovanej krajiny. V rámci tejto funkcie drevín sa uplatňuje ich účinok kompozično-výtvarný, estetický, rozčleňujúci, maskovací a pod.
- **Sociálna (spoločenská) funkcia** – zahrňuje v sebe široký súbor vplyvov a účinkov na človeka a jeho spoločnosť. Prostredníctvom drevín možno vytvárať prostredie, ktoré má zodpovedajúcu kultúrno-výchovnú, poznávaciu a estetickú hodnotu. Výsadba drevín teda podmieňuje niektoré sociálne javy alebo pre ne vytvára priaznivé predpoklady, čo je v sídelných podmienkach veľmi významné.
- **Psychologická funkcia** – vysvetľuje sa komplexným pôsobením a účinným vplyvom na psychiku človeka. Dominantným javom je pociťovanie zdravotne nezávadného, hygienického prostredia, vnímanie jeho priestorovej kompozície, výtvarno-umeleckej hodnoty, farebnosti a celkovej kultúrnosti jeho stvárnenia. Psychologické vplyvy drevín sa nepriamo využívajú aj v rekreačnom a liečebno-rehabilitačnom procese.

Dreviny pre účely ich výsadby v krajine možno rozdeliť do 5 kategórií (podľa Machovca, 1982)

- **Základné alebo kostrové (hlavné)** – vytvárajú základ alebo kostru krajinárskych a sadovníckych úprav. Tvoria ich prioritne autochtónne stromové druhy (*autochtónny - pôvodný domáci druh, vzniknutý na mieste svojho terajšieho výskytu*) odpovedajúce stanovištným podmienkam, dlhoveké s mohutným vzrastom, odolné voči biotickým a abiotickým škodlivým činiteľom (napr. buk, dub, smrek, jedľa, javor, lipa, jaseň).
- **Doplňkové dreviny** – svojimi biologicko-rastovými vlastnosťami dopĺňajú základné dreviny. Sú to najčastejšie dreviny domáce z okrajových pásiem, alebo priebežných pásiem ekologických radov, resp. lesných vegetačných stupňov, menšieho vzrastu, krátkoveké. Môžu byť domáce alebo cudzokrajné (napr. jarabina, breza, brest, hrab, smrekovec, tis a pod.)
- **Výplňové dreviny** – slúžia k rýchlemu vyplneniu priestoru, sú krátkoveké, dobre alebo čiastočne prispôsobivé podmienkam prostredia, majú rýchly rast a dobrú reprodukciu (napr. topole, vrby, breza, jelša a pod.)
- **Podrastové dreviny** – sú podobné drevinám výplňovým, naviac sú schopné existovať v spodných zatienených priestoroch porastov. Sú domáce alebo cudzokrajné s priemernou dlhovekosťou a odolnosťou voči zmeneným podmienkam prostredia. Sú to vysoké kry alebo nízke stromy (napr. rešetliak, trnka, lieska, zob vtáčí, kalina a pod.).
- **Kroviny** – používajú sa pre výrazné a nápadité biologické vlastnosti ako je tvar, veľkosť a farba listov, kvetov, plodov. Domáce alebo cudzokrajné, solitéry, skupiny alebo súvislé porasty (napr. drieň, skalník, ruže, tavelníky a pod.).

2/ Prehľad základných právnych predpisov k ochrane drevín

- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (**d'alej len „zákon“**)

Neskoršími predpismi na úrovni zákona, v ktorých boli ustanovené podstatné zmeny na úseku ochrany drevín sú najmä:

- Zákon č. 506/2013 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2014
 - Zákon č. 198/2014 Z. z. s účinnosťou od 1. septembra 2014
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (**d'alej len „vyhláška“**).

Neskoršími predpismi na úrovni vyhlášky, v ktorých boli ustanovené podstatné zmeny na úseku ochrany drevín sú najmä:

- Vyhláška č. 158/2014 Z. z. s účinnosťou od 15. júna 2014.

3/ Zabezpečovanie ochrany drevín podľa zákona

3.1. Predmet ochrany drevín

Ochrana drevín podľa tretej hlavy zákona sa vzťahuje na dreviny rastúce mimo lesa.

Drevinou rastúcou mimo lesa je strom alebo ker vrátane jeho koreňovej sústavy rastúci jednotlivo alebo v skupinách **mimo lesného pôdneho fondu** (ďalej len „drevina“) - [§ 2 ods. 2 písm. m) zákona].

Z uvedeného ustanovenia zákona vyplýva, že ochranu požívajú len stromy a kry, ako dva z troch základných rastových typov drevín. Ochranu však nepožívajú liany, aj keď vyhláška ich rozpoznáva ako ďalší rastový typ drevín.

Za strom sa považuje drevina s diferencovanou stonkou, v dolnej časti vytvárajúcou priamy, nerozkonárený kmeň, ktorý v hornej časti prechádza do rozkonárenej koruny (§ 36 ods. 2 druhá veta vyhlášky).

Za ker sa považuje drevina s rozkonárenou stonkou spravidla už od bázy a **za krovitý porast** sa považuje taká skupina krov, pri ktorej viac ako 50 % jednotlivých krov sa vzájomne korunami dotýkajú alebo spon medzi jednotlivými krami je menší ako 2 m (§ 36 ods. 5 tretia veta vyhlášky).

Lesný pôdny fond tvoria pozemky, ktoré sú trvalo určené na plnenie funkcií lesov (ďalej len „lesné pozemky“). Podľa §3 ods. 1 zákona č.326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov lesné pozemky sú pozemky:

- a) s lesnými porastami,
- b) dočasne bez lesných porastov pri ich obnove alebo po vykonaní náhodnej ťažby,
- c) na ktorých sú zriadené lesné škôlky alebo semenné sady,
- d) o ktorých bolo rozhodnuté o ich dočasnom vzňatí z plnenia funkcií lesov alebo obmedzení

- využívania funkcií lesov na nich,
- e) bez lesných porastov,
 - 1. ktoré slúžia lesnému hospodárstvu a sú pre jeho činnosť nevyhnutné, najmä pozemky, na ktorých sú lesné cesty a zväžnice, lesné sklady a rozdeľovacie priesečky,
 - 2. ktorých využívanie súvisí s využívaním funkcií lesa, najmä rekreačné miesta, políčka pre zver, ohryzové plochy pre zver, rašeliniská, sutiny, skaly a prameniská,
 - 3. nad hornou hranicou stromovej vegetácie vo vysokohorských oblastiach s výnimkou zastavaných pozemkov a ich príjazdových komunikácií,
 - f) vyhlásené za lesné pozemky podľa odsekov 2 a 3 alebo osobitných predpisov, 3a)".
 - g) na ktorých boli lesné porasty odstránené protiprávnym konaním.

Ak ide o nesúlad druhu pozemku podľa údajov katastra nehnuteľností a skutočného stavu, rozhoduje o tom, či pozemok je lesným pozemkom podľa vyššie citovaného odseku 1, orgán štátnej správy lesného hospodárstva, ktorý takéto rozhodnutie predloží príslušnému orgánu štátnej správy na úseku katastra.

Podľa § 46 zákona o ochrane prírody ustanovenia § 47 až 49 zákona o ochrane prírody použijú orgány ochrany prírody len vtedy, ak sa na drevinu nevzťahujú ustanovenia o chránených rastlinách podľa § 32 až 34 zákona.

Výrub drevín, ktoré sú zároveň chránenými rastlinami, nepatrí do kompetencie obce. Na výrub drevín, ktoré sú chránenými rastlinami je potrebná výnimka zo zákazu podľa § 34 ods. 1 zákona, ktorú v odôvodnených prípadoch môže povoliť Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky podľa § 40 ods. 2 a 3 zákona.

Pri chránených druhoch rastlín (drevín) ako muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis Medik*), mandľa nízka (*Amygdalus nana L.*), borovica limbová (*Pinus cembra L.*) a tis obyčajný (*Taxus baccata L.*) sa ochrana vzťahuje len na jedince rastúce za hranicami zastavaného územia obce. **V zastavanom území obce o výrube jedincov uvedených štyroch druhov rozhoduje obec.**

Druhy drevín chránené podľa § 32 až 34 zákona, ktorých ochrana sa vzťahuje len na jedince rastúce za hranicami zastavaného územia obce, sú uvedené v prílohe č. 5 vyhlášky.

3.2. Ciele ochrany drevín

Ochrana drevín je činnosť zameraná na udržanie ich ekologických a estetických funkcií v prírode a krajine a v urbánnom priestore a na predchádzanie ich neodôvodnenému výrubu (§ 17 ods. 1 vyhlášky).

Prvoradým **cieľom ochrany drevín** je ich nepretržité udržiavanie v dobrom kondičnom a zdravotnom stave tak, aby mohli plniť funkcie podľa svojho umiestnenia vo voľnej krajine, alebo v sídlach podľa zvoleného funkčného typu. Uvedený stav sa dosahuje neustálym udržiavaním drevín alebo ich včasným a odborným ošetrením. **Výruby drevín sa uplatňujú len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch.** Ich realizácia je finálnym, a teda už nezmeniteľným riešením v procese starostlivosti a ochrany drevín, čo je potrebné si pri rozhodovaní o výruboch uvedomiť.

3.3. Orgány ochrany prírody vo veciach ochrany drevín

3.3.1. Obec (§ 69 zákona)

V zmysle § 2 písm. f) zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku ochrany prírody prešli na obce tieto pôsobnosti:

- vykonávanie štátnej správy v prvom stupni vo veciach ochrany drevín,
- ukladanie nevyhnutných opatrení na ozdravenie dreviny vlastníkom (správcom, nájomcom) pozemku, na ktorom drevina rastie, alebo rozhodovanie o jej vyrúbaní,
- prijímanie oznámení o výrube drevín z dôvodu hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku,
- zabezpečovanie úloh na úseku náhradnej výsadby.

V rozsahu delegovaných pôsobností má obec, ako prenesený výkon štátnej správy, podľa § 69 zákona o ochrane prírody nasledovnú pôsobnosť:

- vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom zákonom,
- môže uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorom drevina rastie, vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní podľa § 47 ods. 2,
- dáva vyjadrenie podľa § 9 ods. 1 písm. l),
- dáva súhlas podľa § 13 ods. 2 písm. a) a § 47 ods. 3,
- vyznačuje dreviny určené na výrub podľa § 47 ods. 8,
- v súhlase na výrub dreviny ukladá vykonanie primeranej náhradnej výsadby, starostlivosti o ňu alebo zaplatenie finančnej náhrady podľa § 48 ods. 1,
- obstaráva a schvaľuje dokument miestneho územného systému ekologickej stability a dokument starostlivosti o dreviny,
- vykonáva štátny dozor vo veciach, v ktorých vykonáva štátnu správu v rozsahu ustanovenom zákonom,
- plní ďalšie úlohy podľa § 47, § 48 ods. 3 a § 59,
- vyhlasuje obecné chránené územie a mení a zrušuje jeho ochranu,
- môže vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.

Ak je na konanie o vydaní súhlasu na výrub dreviny príslušná obec, ktorá je zároveň žiadateľom o vydanie súhlasu na výrub dreviny, okresný úrad určí, ktorá obec vykoná konanie o vydaní súhlasu na výrub dreviny (§ 69 ods. 3 zákona).

3.3.2. Okresný úrad (§ 68 zákona)

Podľa § 68 zákona okresný úrad vo veciach ochrany drevín najmä:

- vykonáva v prvom stupni štátnu správu v rozsahu ustanovenom zákonom,
- **si môže vyhradiť pôsobnosť obce vo veciach podľa § 13 ods. 2 písm. a) a § 47 a 48, ak sú na to závažné dôvody , najmä ak sa má činnosť vykonávať na pozemkoch vo vlastníctve obcí, v územiach s druhým alebo tretím stupňom ochrany,**
- koná podľa § 7b ods. 4, § 47 ods. 6 a 7
- prijíma oznámenia podľa § 47 ods. 6 a 7,

- ukladá fyzickým osobám, podnikateľom a iným právnickým osobám sankcie podľa zákona,
- určuje, či je výrub nevyhnutný na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny [§ 47 ods. 4 písm. g)] a **príslušnosť obce pri rozhodovaní o výrube v prípade podľa § 69 ods. 3,**
- nariaďuje potrebné nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
- vykonáva štátny dozor,
- plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny ustanovené v druhej až štvrtej časti zákona.

V prípade, že okresný úrad využije právo na vyhradenie pôsobnosti, obec bude môcť vykonávať štátnu správu len v tých oblastiach, ktoré jej boli ponechané, a to odo dňa doručenia vyhradenia pôsobnosti, ak sa v tomto oznámení neurčí neskorší dátum. Odo dňa účinnosti vyhradenia pôsobnosti obec nebude príslušná na rozhodnutie, a preto bude povinná bez omeškania postúpiť žiadosť na vydanie rozhodnutia príslušnému okresnému úradu a upovedomiť o tom účastníkov konania (§ 20 správneho poriadku).

Ak si okresný úrad vyhradí pôsobnosť aj podľa § 47 ods. 6 a 7 zákona o ochrane prírody, obec bude taktiež povinná odo dňa účinnosti vyhradenia tejto pôsobnosti postúpiť všetky doručené oznámenia podľa citovaných ustanovení na okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie.

Finančná náhrada za vyrúbané dreviny uložená v súhlase na výrub drevín vydanom okresným úradom na základe vyhradenia tejto pôsobnosti je však príjmom obce a to tej, v ktorej katastrálnom území má byť výrub uskutočnený. Zo strany obce by mala byť okresnému úradu poskytnutá informácia o účte obce, na ktorý má byť finančná náhrada uhradená.

Okresný úrad vo vzťahu k obciam podľa zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- vykonáva v druhom stupni štátnu správu starostlivosti o životné prostredie vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná obec (*o odvolaniach voči rozhodnutiam obce vydaných na úseku ochrany prírody a krajiny rozhoduje okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie, v územnom obvode ktorého sa obec nachádza*),
- poskytuje obciam odbornú pomoc pri aplikácii právnych predpisov, podľa ktorých obec plní úlohy štátnej správy starostlivosti o životné prostredie,
- poskytuje obciam na požiadanie údaje o evidencii, ak ide o údaje, ktoré sa jej týkajú,
- kontroluje výkon štátnej správy starostlivosti o životné prostredie uskutočňovanej obcami,
- upozorňuje obce na nedostatky, ktoré zistí v ich činnosti pri výkone štátnej správy starostlivosti o životné prostredie,

3.4. Zákazy na úseku ochrany drevín

Zakazuje sa poškodzovať a ničiť dreviny (§ 47 ods. 1 zákona).

Poškodzovanie drevín je každé konanie alebo opomenutie konania, ktoré môže bezprostredne alebo následne podstatne a trvalo znížiť ekologické a estetické funkcie drevín alebo zapríčiniť ich odumretie. Za poškodzovanie dreviny sa nepovažuje akékoľvek konanie alebo opomenutie konania, ak ide o drevinu, na ktorú sa nevyžaduje súhlas na výrub podľa § 47

ods. 4 zákona alebo na ktorú bol vydaný súhlas na výrub podľa § 47 ods. 3 zákona (§ 17 ods. 2 vyhlášky)

Drevinu možno poškodiť aj neodborným zásahom pri zabezpečovaní starostlivosti o drevinu, napríklad pri realizovaní rezu konárov. **Ošetrovanie drevín by preto malo byť vykonávané odborne spôsobilými fyzickými alebo právnickými osobami.** Neodborné ošetrovanie drevín môže mať práve opačný účinok, ako sa od neho očakáva.

3.5. Povinnosti vlastníkov (správcov, nájomcov) pozemkov s výskytom drevín

Vlastník, správca alebo nájomca pozemku, na ktorom sa nachádza drevina, je povinný sa o ňu starať, najmä ju **ošetrovať a udržiavať** (§ 47 ods. 2 prvá veta zákona).

Ošetrovanie drevín je činnosť zameraná na udržanie alebo zlepšenie ich zdravotného stavu alebo na odstránenie následkov ich poškodenia (§ 17 ods. 3 vyhlášky).

Udržiavaním drevín sa zabezpečujú podmienky na ich optimálny rozvoj (§ 17 ods. 4). Optimálny rozvoj drevín sa zabezpečuje najmä:

- a) zabezpečením priaznivých podmienok pri výsadbe drevín vhodnou prípravou stanovišťa na výsadbu,
- b) kyprením, prihnojovaním, odburiňovaním a zalievaním pôdy,
- c) starostlivosťou o koreňovú misu s cieľom zabezpečiť priepustnosť pôdneho povrchu,
- d) vytváraním vhodného vývojového priestoru pre dreviny,
- e) odborne realizovaným a cieleným rezom dreviny (*STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie*),
- f) odstraňovaním odumretých častí drevín, ktoré ohrozujú stabilitu stromu a okolie,
- g) vykonávaním nevyhnutných mechanických a biologických opatrení proti škodcom,
- h) včasným ošetrovaním prípadného poranenia dreviny,
- i) odborným inštalovaním stabilizačných nedeštruktívnych väzieb a viazaní koruny drevín, prednostne z nekovových materiálov.

3.6. Pôsobnosť orgánu ochrany prírody (obce) pri poškodení alebo výskyte nákazy dreviny chorobami

Pri poškodení alebo výskyte nákazy dreviny chorobami môže orgán ochrany prírody uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní (§ 47 ods. 2 druhá veta zákona).

3.7. Výrub drevín

3.7.1. Výrub drevín, na ktorý sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody (obce)

Ak zákon o ochrane prírody neustanovuje inak, **na výrub dreviny sa podľa § 47 ods. 3 prvá veta zákona vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.**

Súhlas na výrub dreviny vydáva obec v súlade s § 47 a 48 zákona o ochrane prírody, a to formou rozhodnutia a na jeho vydanie sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

(správny poriadok). Konanie týkajúce sa výrubu dreviny začína na základe písomnej žiadosti o vydanie súhlasu na výrub dreviny. Vzor žiadosti je uvedený v prílohe č. 1 a vzory súhlasu (rozhodnutia) v prílohe č. 2 tejto príručky.

Žiadosť o vydanie súhlasu na výrub dreviny obsahuje tieto náležitosti (§ 17 ods. 7 vyhlášky):

- a) meno, priezvisko a trvalý pobyt alebo názov alebo obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania žiadateľa,
- b) katastrálne územie, parcelné číslo pozemku, príslušnosť k zastavanému územiu obce a druh pozemku, na ktorom drevina rastie a kópiu katastrálnej mapy alebo iný doklad umožňujúci identifikáciu dreviny v teréne,
- c) súhlas vlastníka, správcu, prípadne nájomcu (ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy) pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľ nie je jeho vlastníkom (správcom, nájomcom),
- d) špecifikáciu dreviny, ktorá sa ma vyrúbať, najmä jej druh, počet, zdravotný stav, obvod kmeňa meraný vo výške 130 cm nad zemou alebo tesne pod miestom jeho rozkonárenia, ak túto výšku nedosahuje, alebo výmeru krovitého porastu,
- e) odôvodnenie žiadosti.

V prípade, že žiadosť neobsahuje predpísané náležitosti, postupuje obec v súlade s § 19 ods. 3 a § 29 ods. 1 správneho poriadku a § 82 ods. 9 písm. c) zákona.

Doklady podľa § 17 ods. 8 písm. b) a c) vyhlášky sa nevyžadujú, ak ide o žiadosť o vydanie súhlasu na výrub dreviny z dôvodu umiestnenia líniovej stavby, na ktorej účely možno pozemky vyvlastniť (§ 108 až 116 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku /stavebný zákon/ v znení neskorších predpisov). K žiadosti sa pripojí výkres z projektovej dokumentácie stavby, ktorý obsahuje presný opis trasy líniovej stavby v mierke najmenej 1 : 50 000 alebo 1 : 10 000 s vyznačením lokality, kde drevina rastie (§ 17 ods. 9 vyhlášky).

Správne poplatky

Podľa položky 160 sadzobníka správnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov sa spoplatňuje podanie žiadosti o vydanie, zmenu alebo zrušenie súhlasu podľa zákona nasledovne:

1. fyzická osoba 10 EUR
2. právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená na podnikanie, ktorej predmet činnosti súvisí s podanou žiadosťou 100 EUR

Podľa oslobodenia k tejto položke týkajúceho sa podania žiadosti o výrub drevín sú:

1. Od poplatku podľa tejto položky oslobodené múzeá s prírodovedným zameraním a verejné vysoké školy,
2. Od poplatku podľa tejto položky oslobodení žiadateľa, ak nimi podaná žiadosť súvisí s odstraňovaním stromov a krov v ochranných pásmach podľa osobitných predpisov (v poznámke pod čiarou k tomuto ustanoveniu je príkladne citovaný zákon č. 70/1998 Z.z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z.z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 58/1997 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení

neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov).

Od poplatkov sú podľa § 4 zákona o správnych poplatkoch oslobodené aj iné právnické a fyzické osoby.

Pri vyberaní správnych poplatkov za podanie žiadosti o výrub drevín musí obec postupovať v súlade so zákonom NR SR č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (upozorňujeme najmä na § 4, § 8 až 10, § 13). Správne poplatky vyberané obcami na úseku ochrany prírody a krajiny sa môžu platiť **prevodom z účtu v banke, poštovým poukazom na účet obce alebo v hotovosti do pokladnice obce. Vybrané správne poplatky sú podľa § 17 ods.1 citovaného zákona príjmom rozpočtu obce, ktorá takýto úkon vykonáva.**

Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník, správca, nájomca a po vyznačení dreviny určenej na výrub (§ 47 ods. 3 druhá veta zákona).

Pri vydávaní súhlasu na výrub dreviny podľa § 47 ods. 3 zákona o ochrane prírody orgán ochrany prírody (obec) prihliada na:

- a) druh a zdravotný stav dreviny,
- b) funkciu a význam dreviny pre životné prostredie,
- c) to, aby sa výrub dreviny uskutočnil najmä v období vegetačného pokoja. **Obdobie vegetačného pokoja je určené od 1. októbra do 31. marca,**
- d) podmienky ochrany ustanovené vykonávacími predpismi vydanými na základe zákona. (§ 17 ods. 10 vyhlášky)

Odôvodneným prípadom na vydanie súhlasu na výrub dreviny je podľa § 17 ods. 11 vyhlášky najmä preukázanie:

- a) zlého zdravotného stavu dreviny, z ktorého hľadiska má drevina malú pravdepodobnosť prežitia,
- b) nevhodných hygienických podmienok v bytových a nebytových priestoroch alebo
- c) narušenia stability stavby koreňovým systémom dreviny.

Pri posudzovaní žiadosti o vydanie súhlasu na výrub dreviny sa obciam odporúča hodnotiť najmä:

- **vhodnosť lokalizácie dreviny a stanovištných podmienok** - či drevina rastie na ploche, ktorá je na to funkčne určená a či je táto v súlade s územným plánom alebo s jej využívaním a zároveň je aj stanovištna vhodná, či rastie v území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintoríne alebo je súčasťou verejnej zelene, v okolí zdravotníckeho, školského, priemyselného, poľnohospodárskeho alebo iného hospodárskeho objektu,
- **typ, druh a vlastnosti dreviny** – či je to strom alebo ker, či je to drevina domáca alebo cudzokrajná, alebo invázne sa správajúca, dlhovetá alebo krátkoveká, rýchlo rastúca alebo pomaly rastúca, stále zelená alebo opadáva, či je dendrologickou zvláštnosťou alebo bežným druhom,

- **pôvod vzniku dreviny** – či drevina vznikla náletom, z výmladkov alebo bola účelovo vysadená,
- **funkciu dreviny a jej význam pre životné prostredie** – či plní funkcie prevažne ekologické (napr. pôdoochranná, vodochranná, klimatická, biotická) alebo environmentálne (napr. krajino tvorná, estetická, rekreačná, liečebná), či je základnou, doplnkovou, výplňovou alebo podrastovou drevinou,
- **nepriaznivý vplyv dreviny na zdravotný stav obyvateľov** v dôsledku nadmerného tienenia alebo bránenia prenikaniu svetla a tepla s následkom zníženia hygienických podmienok bývania (napr. zvýšená vlhkosť alebo zníženie intenzity osvetlenia v bytových priestoroch),
- **nepriaznivý vplyv dreviny na stavebné objekty**, napríklad narušenie statiky stavby koreňovým systémom dreviny alebo nadmerné vlhnutie stavby,
- **ohrozenie prevádzkyschopnosti inžinierskych sietí** (napr. vodovody, kanalizácia, plynovody, elektrovody),
- **zdravotný stav dreviny**, kde je určujúci zlý zdravotný stav s dopadom na zníženie stability dreviny a následného ohrozovania zdravia, života a majetku ľudí.

Za zlý zdravotný stav dreviny možno považovať najmä taký stav, kedy drevina už nemôže v plnej miere zabezpečovať tie funkcie, na ktoré bola určená bez zjavného rizika ohrozenia zdravia alebo života človeka alebo škody na majetku. Drevina je poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozsahu 60 % a viac (ťažké poškodenie). U dreviny sa vyskytuje rozsiahle presýchanie koruny a rozsiahle napadnutie patogénmi (drevokazné huby, baktérie, tracheomykózy) v pokročilom štádiu chorobného procesu, ktorý už nie je možné zastaviť. Vyskytujú sa tiež neošetriteľné zlomy kostrových konárov, stredne veľké alebo až rozmerné otvorené priebežné dutiny kmeňa, narušajúce stabilitu dreviny. Prejavom ťažkého poškodenia dreviny môžu byť aj hlboké, nevyhojené, pozdĺžne trhliny prebiehajúce celým kmeňom. Osobitnú pozornosť zdravotnému stavu stromov je potrebné venovať tam, kde stromy môžu v dôsledku zníženej statickej stability a prevádzkovej bezpečnosti ohroziť zdravie, životy alebo majetok ľudí.

Sú časté prípady poškodenia koreňovej sústavy stromov pri výkope ryhy pre uloženie potrubia plynovodov, vodovodov, podzemného elektrického vedenia a pod. Ak pri takejto činnosti dôjde k poškodeniu 50 až 70 % koreňovej sústavy z polomeru priemetu koruny, strom sa považuje za tak ťažko poškodený, že nemá už nádej na prežitie. Takémuto poškodeniu je preto potrebné predchádzať, najmä vhodným situovaním výkopových rýh alebo použitím progresívnych technológií s uplatnením adekvátnej techniky pri ukladaní káblov a potrubia bez škodlivého narušenia koreňovej sústavy.

Poznámky:

1. Odporúča sa, aby obec zasielala na vedomie ňou vydané rozhodnutia na úseku ochrany prírody a krajiny Slovenskej inšpekcii životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia, odboru inšpekcie ochrany prírody a krajiny a príslušnému organizačnému útvaru odbornej organizácie ochrany prírody (pozri kapitolu 6 a prílohu č. 4 a 5 príručky), ktorých pracovníci sú oprávnení kontrolovať dodržiavanie zákona o ochrane prírody v praxi, a teda by mali byť informovaní o povolených činnostiach v ich územnom obvode.
2. Orgány ochrany prírody (obce) pri vydávaní súhlasu na výrub dreviny podľa § 47 ods. 3 zákona o ochrane prírody, ktoré sú súčasťou pamiatkového fondu, postupujú aj v zmysle ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, podľa

ktorého stanovisko krajského pamiatkového úradu sa vyžaduje ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené týmto zákonom.

3.7.1.1. Vyznačenie stromov určených na výrub

Pri vydávaní súhlasu na výrub dreviny podľa § 47 ods. 3 zákona možno podľa § 47 ods. 8 zákona vykonať výrub dreviny len po vyznačení výrubu dreviny a po právoplatnosti súhlasu orgánu ochrany prírody, ktorým je vykonávateľ výrubu povinný sa na požiadanie preukázať. **Podľa § 69 ods. 1 písm. e) zákona obec, ako orgán ochrany prírody, vyznačuje dreviny určené na výrub podľa § 47 ods. 8 zákona.**

Stromy určené na výrub sa vyznačia jednotlivito nezmazateľným farebným znakom kruhového tvaru s priemerom 5 cm na kmeni vo výške 130 cm nad zemou a na koreňovom nábehu. Výrub viac ako 50 stromov možno vyznačiť aj iným nezameniteľne vhodným spôsobom, najmä vymedzením okrajov rúbanej plochy tým, že sa vyznačia okrajové stromy, ktoré sa nesmú vyrúbať, alebo vyznačením stromov, ktoré sa nebudú rúbať (§ 17 ods. 13 vyhlášky).

Krovité porasty určené na výrub sa vyznačia plošne a nezameniteľne vhodným spôsobom (§ 17 ods. 14 vyhlášky).

3.7.1.2. Povinnosti prepravcov alebo nákupcov dreva

Prepravca alebo nákupca dreva je povinný na požiadanie príslušníkov Policajného zboru, orgánov ochrany prírody (**SIŽP, MŽP SR, OÚ, obec**) alebo členov stráže prírody preukázať pôvod prepravovaného dreva súhlasom vydaného podľa § 47 odseku 3 zákona.

3.7.2. Výrub drevín, na ktorý sa nevyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody (obce)

Podľa § 47 ods. 4 písm. a) až j) zákona súhlas na výrub dreviny sa nevyžaduje:

- a) **Na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a súvislé krovité porasty v zastavanom území obce s výmerou do 10 m² a za hranicou zastavaného územia obce s výmerou do 20 m²** (§ 47 ods. 4 písm. a) zákona).

Ustanovenie § 47 ods. 4 písm. a) zákona **sa nepoužije** v prípade, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintorínoch alebo ako súčasť verejnej zelene (§ 47 ods. 5 zákona o ochrane prírody).

Územím s druhým alebo tretím stupňom ochrany môže podľa zákona byť chránená krajinná oblasť, národný park, chránený areál alebo chránený krajinný prvok, ochranné pásmo chráneného územia, územie európskeho významu, ochranné pásmo chráneného stromu.

Podľa § 4 ods. 3 písm. g) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec pri výkone samosprávy zabezpečuje správu a údržbu **verejnej zelene**. Z uvedeného vyplýva, že

1. súhlas na výrub drevín podľa § 47 ods. 5 zákona o ochrane prírody sa vyžaduje na tie dreviny rastúce ako súčasť verejnej zelene, na ktoré sa vzťahuje povinnosť obce

zabezpečovať správu a údržbu verejnej zelene podľa § 4 ods. 3 písm. g) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,

2. obec môže podľa § 69 ods. 2 zákona vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.

b) Pri obnove produkčných ovocných drevín na účely výsadby nových ovocných drevín, ak sa ich výsadba uskutoční do 18 mesiacov odo dňa výrubu (§ 47 ods. 4 písm. b) zákona).

Ten, kto z dôvodov uvedených v odseku 4 písm. b) drevinu vyrúbal, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť a zároveň preukázať splnenie podmienok na výrub drevín orgánu ochrany prírody najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu. Lehotu na výsadbu nových ovocných drevín podľa odseku 4 písm. b) môže orgán ochrany prírody na základe odôvodnenej žiadosti podanej pred uplynutím stanovenej lehoty predĺžiť, najviac však o šesť mesiacov (§47 ods. 6 zákona).

Na obsah oznámenia o vyrúbaní takejto dreviny (§ 47 ods. 6 zákona) sa vzťahuje § 17 ods.8 písm. a), b), d), a e) vyhlášky; pod odôvodnením sa rozumie preukázanie splnenia podmienok na výrub (§ 17 ods. 12 vyhlášky). Oznámenie prijíma a podľa § 47 ods. 6 zákona koná okresný úrad.

c) Na stromy s obvodom kmeňa do 80 cm meraným vo výške 130 cm nad zemou, ak rastú v záhradách a záhradkárskech osadách (§ 47 ods. 4 písm. c) zákona).

Na ustanovenie sa vzťahuje:

- príloha č. 1 k vyhláške Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov,
- príloha č. 8 k vyhláške Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 59/2013 Z. z.

d) Pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka alebo pri bezprostrednej hrozbe vzniku značnej škody na majetku (§ 47 ods. 4 písm. d) zákona).

Ten, kto z dôvodov uvedených v odseku 4 písm. d) drevinu vyrúbal, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť a zároveň preukázať splnenie podmienok na výrub drevín orgánu ochrany prírody (obci) najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu.

Na obsah oznámenia o vyrúbaní takejto dreviny (§ 47 ods. 6 zákona) sa vzťahuje § 17 ods.8 písm. a), b), d), a e) vyhlášky; pod odôvodnením sa rozumie preukázanie splnenia podmienok na výrub (§ 17 ods. 12 vyhlášky). Oznámenie prijíma a podľa § 47 ods. 6 zákona koná okresný úrad.

Pod bezprostredným ohrozením zdravia alebo života človeka alebo značnej škody na majetku sa rozumie taký stav bezprostredného ohrozenia, ktorý je vyvolaný najmä

nepredvídateľnou alebo neodvratiteľnou udalosťou nezávislou od ľudskej vôle, s ktorou sa spájajú následky týkajúce sa ohrozenia zdravia alebo života človeka alebo vzniku značnej škody na majetku. Ide najmä o úder blesku, povodeň, zemetrasenie, smršť, zosuv pôdy a eróziu, ako aj o suché a odumreté stromy nachádzajúce sa na miestach, kde môžu ohroziť zdravie alebo život človeka alebo spôsobiť značnú škodu na majetku (§ 17 ods. 7 vyhlášky).

Za **značnú škodu** sa podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona považuje škoda dosahujúca najmenej stonásobok škody malej, čo je najmenej **26 600 EUR**.

e) Ak oprávnenie alebo povinnosť výrubu vyplýva z osobitných predpisov
(§ 47 ods. 4 písm. e) zákona).

Osobitnými predpismi vo veci výrubov drevín podľa zákona sú napríklad:

1. Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov
2. Zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
3. Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov
4. Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona NR SR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
5. Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov
6. Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení zákona č. 180/2013 Z. z.
7. Zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov
8. Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch
9. Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Uvedené zákony upravujú právne pomery z hľadiska osobitných a rovnocenných verejných záujmov. Preto požiadavky týchto zákonov a zákona o ochrane prírody a krajiny pri ich uplatňovaní v praxi nemožno stavať proti sebe, ale vedľa seba.

Ten, kto chce z dôvodu uvedeného v odseku 4 písm. e) vyrúbať drevinu, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody najmenej 15 pracovných dní pred uskutočnením výrubu; oznamovacia povinnosť sa nevzťahuje na prípady podľa § 9 ods. 1 písm. l). **Orgán ochrany prírody môže v tejto lehote**

- a) určiť podrobnejšie podmienky uskutočnenia výrubu, alebo
 - b) výrub obmedziť, ak je v rozpore s požiadavkami na ochranu drevín, chránených druhov alebo prírodných biotopov,
- (§ 47 ods. 7 zákona)

Oznámenie prijíma a podľa § 47 ods. 7 zákona koná okresný úrad.

- f) **Ak je výrub preukázateľne nevyhnutný na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny a ak ho vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody** (§ 47 ods. 4 písm. f) zákona).

Podľa § 65 ods. 1 písm. k) zákona o ochrane prírody MŽP SR zriaďuje a riadi organizácie ochrany prírody, prostredníctvom ktorých zabezpečuje výkon štátnej ochrany prírody a krajiny.

V uvedenej súvislosti obec nekoná.

g) **Ak orgán ochrany prírody vopred písomne určí, že výrub je preukázateľne nevyhnutný na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny (§ 47 ods. 4 písm. f) zákona).**

Či je výrub nevyhnutný na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny určuje okresný úrad v súlade s § 68 písm. q) zákona.

V uvedenej súvislosti obec nekoná.

h) Na dreviny invázných druhov podľa § 7b ods. 2 zákona

Podľa § 7b ods. 2 zákona **invázne druhy** rastlín (teda aj drevín) sa zakazuje držať, prepravovať, dovážať, pestovať, rozmnožovať alebo obchodovať s nimi, ako aj s ich časťami alebo výrobkami z nich, ktoré by mohli spôsobiť samovoľné rozšírenie invázneho druhu.

Inváznymi druhmi drevín sú podľa prílohy č. 2a vyhlášky pajasen žliazkatý (*Ailanthus altissima*), javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), beztvarec krovitý (*Amorpha fruticosa*) a kustovnica cudzia (*Lycium barbarum*). V predmetnej prílohe je uvedený aj spôsob ich odstraňovania.

Vlastník, správca alebo užívateľ pozemku je povinný na vlastné náklady odstraňovať invázne druhy rastlín podľa § 7b ods. 2 zákona zo svojho pozemku spôsobom, ktorý ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom, a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich opätovnému šíreniu. Ak ide o výskyt invázných druhov rastlín na lesných pozemkoch, postupuje sa podľa programu starostlivosti o lesy (§ 7b ods. 3 zákona).

*Orgán ochrany prírody (okresný úrad) upozorňuje vlastníka, správcu alebo užívateľa pozemku na výskyt invázných druhov rastlín a povinnosť ich odstraňovania a takej starostlivosti o pozemok, ktorá by zamedzila ich rozširovaniu; **upozorniť vlastníka, správcu alebo užívateľa pozemku môže aj obec, v ktorej katastrálnom území sa pozemok s výskytom invázných druhov rastlín nachádza.** Toto upozornenie zverejní obec na svojej úradnej tabuli a na webovom sídle, ak ho má zriadené, alebo iným spôsobom v miestne obvyklým (§ 7b ods. 4 zákona).*

*V prípade nebezpečenstva vzniku škodlivých následkov na prírode orgán ochrany prírody vlastníkovi, správcovi alebo užívateľovi pozemku po predchádzajúcom upozornení nariadi odstránenie invázných druhov rastlín, ak si neplní povinnosť podľa § 7b ods. 3 zákona. Ak vlastník, správca alebo užívateľ pozemku odstránenie rastlín invázných druhov nevykoná v lehote určenej orgánom ochrany prírody, činnosť vykoná orgán ochrany prírody alebo ním poverená osoba na náklady toho, komu bolo odstránenie invázných druhov rastlín nariadené; **činnosť môže na náklady toho, komu bolo odstránenie invázných druhov uložené, vykonať aj obec po dohode s orgánom ochrany prírody (okresný úrad v sídle kraja), (§ 7b ods. 5 zákona).***

i) Na porasty rýchlorastúcich drevín založené na poľnohospodárskej pôde v súlade s osobitným predpisom (na problematiku sa vzťahuje § 18a zákona č. 220/2004 Z. z. v znení zákona č. 57/2013 Z. z.) a plantáže vianočných stromčekov a okrasných drevín,

j) Na územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, kde je výrub drevín zakázaný [§ 15 ods. 1 písm. e) a § 16 ods. 1 písm. a)].

Územiami so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody môžu byť:

- chránený areál (§ 21 ods. 3 zákona),
- prírodná rezervácia a národná prírodná rezervácia (§ 22 ods. 4 zákona),
- prírodná pamiatka a národná prírodná pamiatka (§ 23 ods. 4 zákona),
- chránený krajinný prvok (§ 25 ods. 2 zákona),
- vyhlásené ochranné pásmo chráneného územia s piatym stupňom ochrany, v ktorom platí štvrtý stupeň ochrany (§ 17 ods. 6 zákona o ochrane prírody),
- územie európskeho významu,

V územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany platí zákaz rúbať dreviny. Výrub takýchto drevín môže byť vykonaný len po vydaní výnimky zo zakázaných činností príslušným okresným úradom v sídle kraja.

Vydávanie súhlasov na výrub drevín v územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany nie je preto v kompetencii obce. Po zistení tejto skutočnosti je obec povinná odstúpiť žiadosť príslušnému orgánu ochrany prírody. Nedodržanie uvedeného postupu je porušením právnych predpisov a pri preskúmaní rozhodnutí obce orgánom štátnej správy alebo správnym súdom je dôvodom na ich zrušenie.

Poznámka:

*Obec taktiež **nemôže rozhodovať o výrube a spôsobe ošetrovania stromov, ktoré boli v súlade s § 49 zákona vyhlásené za chránené. Súhlas na výrub chráneného stromu a na spôsob jeho ošetrovania vydáva podľa § 67 ods. e) zákona okresný úrad v sídle kraja.***

3.8. Náhradná výsadba. Pozri aj kapitolu 3.9. príručky.

3.8.1. Uloženie náhradnej výsadby

Orgán ochrany prírody (obec) **uloží** žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil **primeranú** náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom **geograficky pôvodné a tradičné druhy** (§ 48 ods. 1 zákona, prvá veta).

Náhradná výsadba sa ukladá z dôvodu náhrady výrubom drevín vzniknutej ekologickej ujmy. Zákon preto ustanovil povinnosť jej uloženia žiadateľovi o výrub, a to v primeranom rozsahu.

Je účelné, aby jej určenie zohľadňovalo viaceré konkrétne okolnosti a podmienky výrubu. Preto pri ukladaní primeranej náhradnej výsadby sa odporúča, aby orgán ochrany prírody (obec) vecne prihliadal napríklad na:

- 1/ rozsah výrubu (početnosť jedincov, plocha výrubu),
- 2/ dôvod a opodstatnenosť výrubu (bezpečnosť osôb, škoda na majetku, údržba a starostlivosť o porasty drevín, rekonštrukcia alebo likvidácia porastov drevín, stavebná činnosť),
- 3/ funkčnosť drevín alebo porastu drevín
 - umiestnenie a priestorové usporiadanie drevín v území (jedinec, skupina, porast, zastavané územie obce, mimo zastavaného územia obce)
 - druhové zloženie drevín, veková a výšková štruktúra, zdravotný stav
 - **funkčná potrebnosť** drevín a porastov drevín (funkčné poslanie dotknutej plochy a drevín na nej)
 - **funkčná účinnosť** drevín a porastov drevín (reálne plnenie funkcie dotknutej plochy a drevín na nej)

- plnenie konkrétnej funkcie drevín alebo porastu drevín (ekologické funkcie – pôdoochranná, vodoochranná, klimatická, biotická, alebo environmentálne funkcie-zdravotná, kultúrna, inštitucionálna, krajnotvorná, estetická),
- 4/ pôvod vzniku dreviny (z výsadby, z náletu, z výmladkov - pňových alebo koreňových),
 5/ charakter a typ krajiny a jej lokálne obsadenie drevinami,
 6/ osobu žiadateľa o výrub.

Podľa § 95 ods. 3 písm. d) sa pri rozhodovaní o náhradnej výsadbe za vyrúbané dreviny uplatňuje aj spoločenská hodnota drevín vypočítaná podľa § 36 a 37 vyhlášky.

Pri drevinách s obvodom kmeňa 40 cm a väčším sa odporúča zachovať minimálny pomer vyrúbaných a nahradených drevín 1:1 (pri vyrúbaných drevinách vzniknutých z výsadby sa tento pomer odporúča aj pri stromoch s obvodom kmeňa do 40 cm). Pri ukladaní náhradnej výsadby je opodstatnená aj požiadavka na fyziologickú kvalitu a vývojové štádium výsadbového materiálu.

Geograficky pôvodnými a tradičnými druhmi drevín sú domáce druhy, vzniknuté na mieste svojho terajšieho výskytu (autochtónne druhy) a dlhodobo sa uplatňujúce v drevinovej skladbe záujmovej oblasti.

Za **tradičné druhy** sú považované aj nepôvodné druhy starých kultúrnych (pestovaných) drevín, dlhodobo sa uplatňujúce v drevinovej skladbe posudzovanej lokality. Ich výber je však potrebné robiť citlivo, najmä s ohľadom na ich umiestnenie v poľnohospodárskej alebo urbanizovanej krajine. Patria sem napríklad orech vlašský, gaštan jedlý, moruša biela, moruša čierna alebo pagaštan konský.

Poznámka:

*Pri ukladaní náhradnej výsadby obzvlášť v obývaných častiach mestských sídiel je potrebné zohľadniť vhodnosť navrhnutých drevín aj z pohľadu peľovej alergénosti (hlavne pred detskými škôlkami, školami, zdravotnými zariadeniami a pod.). **K problému však treba pristupovať individuálne, citlivo a na základe konkrétnych miestnych podmienok.***

K drevinám so stredne silnou až silnou agresivitou alergénu (peľu) patria (podľa Zlinskej, 2001):

- *Forsythia suspensa, F. x intermedia, Acer negundo, Fraxinus angustifolia, F. excelsior, F. ornus, F. americana, F. pennsylvanica, Salix alba, Acer platanoides, A. pseudoplatanus, Aesculus hippocastanum, Morus alba, M. nigra, Philadelphus coronarius, Platanus hispanica (acerifolia), P. occidentalis, Ailanthus altissima, Robinia pseudoacacia, Sambucus nigra, Humulus lupulus,*
- *Alnus glutinosa, A. incana, Corylus avellana, C. colurna, Cryptomeria japonica, Betula pendula, Betula pubescens, Carpinus betulus, Fagus sylvatica, Quercus robur, Q. petraea agg., Q. pubescens, Q. rubra a Castanea sativa.*

Ďalším významným hľadiskom pri výbere drevín pre náhradnú výsadbu je ich toxicita pre človeka (toxický = jedovatý, otravný). K problému treba pristupovať zodpovedne a tiež individuálne podľa miesta výsadby. Preto najmä na priestranstvách so zvýšeným pohybom a koncentraciou detí (škôlky, školy, kultúrne zariadenia, detské ihriská, a pod.) alebo v blízkosti zdravotných zariadení a liečebných ústavov je potrebné výber drevín pre výsadbu zveriť odborníkovi.

K toxickým drevinám s rôznym stupňom toxicity (toxické môžu byť celé rastliny, asimilačné orgány alebo plody; toxický účinok je veľa krát závislý od použitej dávky) patria aj:

- *Taxus baccata, Juniperus sabina, Platycladus orientalis, Sorbus aucuparia, Laburnum anagyroides, Robinia pseudoacacia, Aesculus hippocastanum, Hedera helix, Ilex aquifolium,*

Euonymus europaeus, Frangula alnus, Rhamnus cathartica, Buxus sempervirens, Daphne mezereum, Sambucus nigra, Sambucus ebulus, Sambucus racemosa, Viburnum lantana, Viburnum opulus, Symphoricarpos albus, Lonicera xylosteum, Lonicera caprifolium, Ligustrum vulgare (podľa Aaltmanna, 1998).

*V súčasnosti pri výbere drevín na výsadbu sa treba vyvarovať aj invázne sa správajúcich druhov. Ide o nepôvodné dreviny, ktoré sa v dôsledku priaznivých podmienok prostredia rozšírili do našich poloprirodzených alebo prirodzených spoločenstiev, pričom z nich vytlačili alebo vytlačujú naše pôvodné druhy rastlín, čím sa stávajú nebezpečnými a neželanými. V mnohých prípadoch sa takéto druhy šíria z mestských alebo vidieckých výsadiel a najmä v dôsledku ich nekontrolovaného samorozširovania. Inváznymi druhmi drevín podľa prílohy č. 2a vyhlášky sú *Ailanthus altissima, Amorpha fruticosa, Lycium barbarum* a *Negundo aceroides*. Podľa zákona (§ 7b ods. 2) uvedené druhy sa zakazuje držať, prepravovať, dovážať, pestovať, rozmnožovať alebo obchodovať s nimi, ako aj s ich časťami alebo výrobkami z nich, ktoré by mohli spôsobiť samovoľné rozšírenie invázneho druhu..*

Zoznam pôvodných aj nepôvodných druhov drevín s uvedením ich vzrastovej charakteristiky a relatívne dosiahnuteľného veku je uvedený v prílohe č. 33 vyhlášky.

3.8.2. Starostlivosť o náhradnú výsadbu (§ 48 ods.1 druhá veta a ods. 2 zákona)

- ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody (obec) uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov,
- náhradnú výsadbu a starostlivosť o náhradnú drevinu vysadenú na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve žiadateľa o výrub dreviny, možno uložiť len s predchádzajúcim súhlasom vlastníka dotknutého pozemku.

Starostlivosť o dreviny z náhradnej výsadby realizovanej na pozemku žiadateľa vyplýva z § 47 ods. 2 zákona.

3.8.3. Evidencia pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu (§ 48 ods. 3 zákona)

- obce sú povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu vo svojom územnom obvode,
- zaradenie pozemkov do evidencie prerokujú obce s ich vlastníkmi.

3.9. Finančná náhrada (§ 48 ods. 1 zákona, tretia a ďalšie vety)

- ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody (obec) uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (odkaz na § 95 zákona),
- orgán ochrany prírody (obec) uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (povinnosť sa ukladá samostatným rozhodnutím),
- finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje; obec je povinná tieto príjmy výlučne použiť na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území.

Finančná náhrada je príjmom obce aj v prípade, keď si okresný úrad vyhradí jej pôsobnosť podľa § 68 písm. h) zákona.

Obdobne a primerane je vhodné pri určovaní výšky finančnej náhrady (vecný ukazovateľ) prihliadať na podmienky a okolnosti výrubu ako pri posudzovaní o uložení náhradnej výsadby.

Finančným ukazovateľom je výška spoločenskej hodnoty dreviny vypočítaná podľa § 36 a 37 vyhlášky.

3.10. Spoločenská hodnota drevín

Spoločenská hodnota chránených rastlín, chránených živočíchov, **drevín**, biotopov európskeho významu a biotopov národného významu vyjadruje najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií (§ 95 ods. 1 prvá vetá zákona).

Spoločenská hodnota drevín [§ 95 ods. 3 písm. a), b) a e)] **sa uplatňuje najmä pri:**

- posudzovaní závažnosti konania spočívajúceho v nepovolenom nakladaní s nimi a pri vyčíslení takto vzniknutej ujmy, určenia výšky prospechu hodnoty vecí a rozsahu činu (§ 89 ods. 13 a 14 Trestného zákona),
- vypracúvaní znaleckých posudkov,
- rozhodovaní o náhradnej výsadbe a určovaní výšky finančnej náhrady za vyrúbané drevinu podľa § 48.

Vypočítava sa podľa § 36 a 37 vyhlášky a príloh k vyhláške č. 33 (časť A, B), 34 a 35.

Príklady výpočtu spoločenskej hodnoty drevín sú uvedené v prílohe č. 3 príručky.

3.11. Protiprávne konanie a štátny dozor

Obce nie sú podľa § 69 zákona oprávnené prejednávať priestupky a protiprávne konania právnických osôb a fyzických osôb oprávnených na podnikanie vo veciach, v ktorých vykonávajú štátnu správu v rozsahu ustanovenom zákonom. To znamená, že priestupky a iné správne delikty podľa zákona môžu prejednávať len okresné úrady a Slovenská inšpekcia ochrany prírody – Inšpektoráty životného prostredia, odbory inšpekcie ochrany prírody a krajiny, a to aj vo veciach, v ktorých rozhodovala obec. Obec však môže vykonávať podľa § 71 zákona o ochrane prírody štátny dozor vo veciach, v ktorých rozhoduje, t.j. vykonávať štátny dozor nad dodržiavaním ustanovení zákona o ochrane prírody a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonávanie, ktoré sa týkajú jej prenesenej pôsobnosti na úseku ochrany prírody a krajiny, ako aj nad dodržiavaním ňou vydaných rozhodnutí. Ak však zistí obec napríklad porušenie podmienok ňou vydaného súhlasu na výrub, svoje zistenia môže len odstúpiť na ďalšie konanie na príslušný okresný úrad alebo Slovenskú inšpekciu ochrany prírody – Inšpektorát životného prostredia, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny.

Správneho deliktu podľa zákona, na úseku ochrany drevín, **sa dopustí ten**, kto podľa § 90 ods. 1 písm. a), d), f), g), l), m), ods. 2 písm. b), f), ods. 3 písm. b), l), m), n):

- vykonáva činnosť uvedenú v § 13 ods. 2 písm. c) príslušného orgánu ochrany prírody,
- porušuje podmienky vykonávania činnosti určené v rozhodnutí o súhlase podľa § 82 ods. 12,
- neoznami výrub drevinu (§ 47 ods. 6),
- nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 47 ods. 2,
- nesplní povinnosť podľa § 47 ods. 2 a 7,
- uvedie nesprávne údaje v žiadosti o vydanie rozhodnutia,
- poškodzuje drevinu (§ 47 ods. 1 a § 49 ods. 2),
- nesplní povinnosti uložené orgánom ochrany prírody v súhlase na výrub drevinu (§ 48 ods. 1 a § 49 ods. 3),

- ničí dreviny (§ 47 ods. 1 a § 49 ods. 2),
- vyrúbe, objedná výrub alebo dá pokyn na výrub dreviny alebo chráneného stromu (§ 49 ods. 3) bez splnenia podmienok podľa § 47 ods. 8, alebo ošetrí chránený strom (§ 49 ods. 3) bez súhlasu orgánu ochrany prírody, alebo sa na požiadanie nepreukáže právoplatným súhlasom na výrub (§ 47 ods. 8) a pôvod prepravovaného dreva (§ 47 ods. 9),
- koná v rozpore s rozhodnutím podľa § 47 ods. 7 písm. a) a b), alebo s určením výrubu podľa § 47 ods. 4 písm. g),
- neobnoví produkčné ovocné dreviny v lehote stanovenej podľa § 47 ods. 4 písm. b) alebo určenej podľa § 47 ods. 6 druhej vety,

Priestupku podľa zákona o ochrane prírody na úseku ochrany drevín **sa dopustí ten**, kto podľa § 92 ods. 1 písm. c), f), h), i), n), o), v), z), ze), zo), zp), zq):

- vykonáva činnosť uvedenú v § 13 ods. 2 písm. c) bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody,
- porušuje podmienky vykonávania činnosti určené v rozhodnutí o súhlase podľa § 82 ods. 12,
- neoznámi výrub dreviny (§ 47 ods. 6),
- nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 47 ods. 2,
- nesplní povinnosť podľa § 47 ods. 2 a 7,
- uvedie nesprávne údaje v žiadosti o vydanie rozhodnutia,
- poškodzuje dreviny (§ 47 ods. 1 a § 49 ods. 2),
- nesplní povinnosti uložené orgánom ochrany prírody v súhlase na výrub dreviny (§ 48 ods. 1 a § 49 ods. 3),
- ničí dreviny (§ 47 ods. 1 a § 49 ods. 2),
- vyrúbe, objedná výrub alebo dá pokyn na výrub dreviny alebo chráneného stromu (§ 49 ods. 3) bez splnenia podmienok podľa § 47 ods. 8, alebo ošetrí chránený strom (§ 49 ods. 3) bez súhlasu orgánu ochrany prírody, alebo sa na požiadanie nepreukáže právoplatným súhlasom na výrub (§ 47 ods. 8) a pôvod prepravovaného dreva (§ 47 ods. 9),
- koná v rozpore s rozhodnutím podľa § 47 ods. 7 písm. a) a b), alebo s určením výrubu podľa § 47 ods. 4 písm. g),
- neobnoví produkčné ovocné dreviny v lehote stanovenej podľa § 47 ods. 4 písm. b) alebo určenej podľa § 47 ods. 6 druhej vety,

4. Umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady a energetických porastov na poľnohospodárskej pôde

Z § 69 ods. 1 písm. d) vyplýva, že obec dáva súhlas podľa § 13 ods. 2 písm. a) na umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady a energetických porastov na poľnohospodárskej pôde.

Podľa § 13 ods. 2 písm. a), § 14 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 2 písm. a) a § 16 ods. 2 zákona sa súhlas na túto činnosť vyžaduje v chránených územiach a ich ochranných pásmach všetkých stupňov ochrany.

Obec pri vydávaní súhlasu podľa § 13 ods. 2 písm. a) mimo iného

- *dohliada na to, či plocha požadovaná na výsadbu nie je v rozpore s jej funkčným zameraním podľa územného plánu,*

- hodnotí účel výsadby, ktorému prispôsobuje výber drevín,
- posudzuje, či stanovištné pomery územia sú v súlade s ekologickými nárokmi drevín navrhovanými na výsadbu,
- pri rozsiahlejších výsadbách požaduje spracovanie zodpovedajúcej projektovej dokumentácie,
- pri voľbe drevín uprednostňuje geograficky pôvodné a tradičné druhy, ak to nie je v zásadnom rozpore s účelom plochy určenej na výsadbu.

Povoľovanie výsadby alebo pestovania **nepôvodných** rastlín (teda aj **drevín**) podľa § 7b ods. 1 zákona je v kompetencii okresného úradu v sídle kraja. **Obec** v takomto prípade **súhlas nevydáva**. Obec po prípadnom obdržaní žiadosti podľa § 7b ods. 1 zákona je povinná takúto žiadosť odstúpiť príslušnému orgánu ochrany prírody. Nedodržanie uvedeného postupu je porušením právnych predpisov a pri preskúmaní rozhodnutí obce orgánom štátnej správy alebo správnym súdom je dôvodom na ich zrušenie.

5. Dokument starostlivosti o dreviny:

- patrí medzi dokumentáciu ochrany prírody a krajiny [§ 54 ods. 2 písm. e) zákona],
- je východiskovým dokumentom na zabezpečovanie starostlivosti o dreviny v katastrálnom území obce (§ 54 ods. 19 zákona),
- **obstaráva a schvaľuje ho obec** [§ 69 ods. 1 písm. g) zákona],
- vyhotovuje ho **odborne spôsobilá osoba** * (§ 55 ods. 1 zákona).

* *Zoznam odborne spôsobilých osôb Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky každoročne uverejňuje vo svojom vestníku. Je prístupný aj na internetovej stránke MŽP SR na adrese www.enviro.gov.sk v časti „ochrana prírody“.*

Dokument starostlivosti o dreviny (§ 24 ods. 1 vyhlášky)

- poskytuje prehľad o rozmiestnení, kvalite a ekologickom, krajinotvornom, estetickom a kultúrno-historickom význame drevín v katastrálnom území obce,
- je podkladom na zabezpečenie starostlivosti o dreviny, rozhodovanie orgánov ochrany prírody a pri uplatňovaní náhradnej výsadby za vyrúbané dreviny.

Obsahom dokumentu starostlivosti o dreviny podľa prílohy č. 28 vyhlášky sú

- analýza súčasného výskytu a stavu drevín, zhodnotenie ich ekologického, krajinotvorného, estetického a kultúrnohistorického významu,
- návrhy rámcových opatrení týkajúcich sa starostlivosti o dreviny,
- zoznam a vymedzenie pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu,
- katastrálna mapa s územným priemetom výskytu drevín a pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu.

6. Spolupráca obcí a organizácie ochrany prírody

Organizáciou ochrany prírody vo veciach ochrany prírody, a teda aj drevín, je Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky so sídlom v Banskej Bystrici (ŠOP SR). Má 25 organizačných útvarov s regionálnou pôsobnosťou a to:

9 Správ národných parkov (NP): Správa NP Malá Fatra, Správa NP Nízke Tatry, Správa Pieninského NP, Správa NP Slovenský raj, Správa Tatranského NP, Správa NP Poloniny, Správa NP Muránska planina, Správa NP Veľká Fatra, Správa NP Slovenský kras,

14 Správ chránených krajinných oblastí (CHKO): Správa CHKO Strážovské vrchy, Správa CHKO Poľana, Správa CHKO Cerová vrchovina, Správa CHKO Vihorlat, Správa CHKO Malé Karpaty, Správa CHKO Záhorie, Správa CHKO Horná Orava, Správa CHKO Ponitrie, Správa CHKO Kysuce, , Správa CHKO Biele Karpaty, Správa CHKO Štiavnické vrchy, Správa CHKO Dunajské luhy, Správa CHKO Latorica, Správa CHKO Východné Karpaty,

2 Regionálne centrá ochrany prírody a krajiny (RCOP): RCOP v Bratislave, RCOP v Prešove.

- Náplň činnosti a kompetencie ŠOP SR sú určené ustanovením § 65a zákona
- Územná pôsobnosť organizačných útvarov ŠOP SR a kontakty sú uvedené v prílohe č. 5 príručky.

Obciam sa odporúča vyžiadať si stanovisko územne príslušnej organizácie ochrany prírody najmä k súhlasu:

- *plošne rozsiahlych výrubov drevín, výrubov početnejších skupín stromov alebo stromoradií (s dôrazom na brehové porasty a sprievodnú vegetáciu vodných tokov a cestných komunikácií) alebo významných jedincov stromov (vek, vzrast, druh dreviny, morfológické formy a iné zvláštnosti),*
- *na umiestňovanie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady a energetických porastov na poľnohospodárskej pôde,*
- *k rozhodnutiam podľa § 47 ods. 2 druhá veta zákona.*

Stanovisko odbornej organizácie je jedným z podkladov pre rozhodnutie obce vo veci výrubu drevín, obec ním však nie je právne viazaná.

ŠOP SR svoje stanoviská (vyjadrenia) k výrubom drevín alebo k umiestňovaniu výsadby drevín za hranicou zastavaného územia obce vypracováva v súlade so záujmami ochrany prírody. Aktuálny stav stromu (zdravotný stav) hodnotí len vizuálne, pričom posudzuje fyziologickú a biomechanickú vitalitu stromu a primerane zohľadňuje stanovištné pomery a blízke okolie, ktoré rozhodujúcim spôsobom ovplyvňujú jeho rast a vývoj. Stanovisko vypracováva územne príslušný organizačný útvar ŠOP SR, podľa prílohy č. 5 príručky.

Na určenie zdravotného stavu rizikových stromov sa odporúča požiadať o posudok spôsobilú fyzickú alebo právnickú osobu – arboristu.

Orgán ochrany prírody (obec) pri zisťovaní podkladov pre rozhodnutie postupuje v súlade s oddielom 2 (§§ 32 - 40) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

7. Európska sústava chránených území a ochrana drevín

Podľa § 28 ods. 1 zákona chránené vtáčie územia, chránené územia európskeho významu a zóny chránených území (podľa § 27 ods. 9 zákona) sú súčasťou európskej sústavy chránených území, ktorej cieľom je zabezpečiť priaznivý stav ochrany biotopov európskeho významu a priaznivý stav ochrany druhov európskeho významu v ich prirodzenom areáli.

Podľa § 28 ods. 2 zákona akýkoľvek plán (*odkaz na § 3 písm. c) zákona č. 24/2006 Z.z.)* alebo projekt, (*odkaz na § 3 písm. e) zákona č. 24/2006 Z.z.)* ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie patriace do európskej sústavy chránených území, navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu, alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany.

Podľa § 28 ods. 3 zákona každý, kto zamýšľa uskutočniť plán alebo projekt podľa odseku 2, je povinný predložiť návrh plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. Táto povinnosť sa nevzťahuje na plány alebo projekty, ktoré sú predmetom posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu (*odkaz na zákon č. 24/2006 Z. z.*).

Podľa § 28 ods. 4 zákona okresný úrad v sídle kraja vydá k návrhu plánu alebo projektu odborné stanovisko k možnosti jeho významného vplyvu na územie európskej sústavy chránených území.

Vzhľadom na vyššie uvedené obec, ako orgán ochrany prírody, po obdržaní žiadosti na rozsiahly výrub drevín na pozemku, ktorý zasahuje do európskej sústavy chránených území a má charakter alebo rozsah, ktorý odpovedá špecifikácií plánu alebo projektu podľa § 28 ods. 2 zákona, vyzve žiadateľa aby postupoval v súlade s § 28 ods. 3 zákona.

Obec až po vydaní odborného stanoviska príslušným okresným úradom v sídle kraja, odborom starostlivosti o životné prostredie, že predložený návrh plánu alebo projektu nemá podľa odborného stanoviska kompetentného orgánu významný vplyv na územie európskej sústavy chránených území, pokračuje v konaní na vydanie súhlasu na výrub drevín podľa § 47ods. 3 zákona.

Ak sa zistia významné vplyvy plánu alebo projektu na dotknuté územie európskeho významu alebo chránené vtáčie územie, postupuje sa v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V tom prípade obec nepokračuje v začatom konaní podľa § 47 ods. 3 zákona.

PRÍLOHY

- 1/ Vzor žiadosti o vydanie súhlasu na výrub dreviny
- 2/ Príklady výpočtu spoločenskej hodnoty drevín
- 3/ Územná pôsobnosť a adresár SIŽP, inšpektorátov životného prostredia, odborov ochrany prírody a krajiny
- 4/ Územná pôsobnosť a adresár organizačných útvarov ŠOP SR
- 5/ Zoznam použitej, odporúčanej a odbornej literatúry pre problematiku ochrany drevín

Ž i a d o s ť

o vydanie súhlasu na výrub dreviny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

A/ Údaje o žiadateľovi

Meno a priezvisko /názov/, obchodné meno:

Trvalý pobyt /sídlo/ miesto podnikania:

.....

B ^{1/} Údaje o pozemku, na ktorom drevina rastie

Katastrálne územie:

Parcelné číslo a príslušnosť k zastavanému územia obce:

Druh pozemku:

Príloha: kópia katastrálnej mapy alebo iný doklad umožňujúci identifikáciu dreviny v teréne (vyznačte ×)

Áno Nie

C ^{1/} Súhlas vlastníka, správcu, prípadne nájomcu (ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy) pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľ nie je jeho vlastníkom (správcom, nájomcom)

Stanovisko vlastníka /správcu /nájomcu:

.....

.....

.....

.....

Príloha: doklad preukazujúci vlastníctvo alebo iný právny vzťah k pozemku, na ktorom drevina rastie (vyznačte ×)

Áno Nie

^{1/} Doklady podľa písmena B/ a C/ sa nevyžadujú, ak ide o žiadosť o vydanie súhlasu na výrub dreviny z dôvodu umiestnenia líniovej stavby, na ktorej účely možno pozemky vyvlastniť. K žiadosti sa pripojí výkres z projektovej dokumentácie stavby, ktorý obsahuje presný opis trasy líniovej stavby v mierke najmenej 1 : 50 000 alebo 1 : 10 000 s vyznačením lokality, kde drevina rastie.

D/ Špecifikácia dreveniny, ktorá sa má vyrúbať**Stromy** (v prípade nedostatku miesta uveďte špecifikáciu dreveniny na osobitnej prílohe)

Druh dreveniny	Počet	Obvod kmeňa vo výške 130 cm nad zemou	Zdravotný stav

Krovité porasty (v prípade nedostatku miesta uveďte špecifikáciu dreveniny na osobitnej prílohe)

Druh dreveniny	Plošná výmera krovitých porastov, zdravotný stav krov

E/ Odôvodnenie žiadosti

.....

.....

.....

.....

F/ Správny poplatok uhradený (vyznačte ×):

- prevodom z účtu v banke
- poštovým poukazom na účet obce
- v hotovosti do pokladnice obce
- na žiadateľa sa vzťahuje oslobodenie podľa § 4 alebo položky 160 zákona NR SR č. 145/1995 Z. z.

V dňa

_____ podpis žiadateľa (pečiatka)

Príklady na výpočet spoločenskej hodnoty
podľa § 36 a 37 vyhlášky

Príklad 1.

Treba vypočítať spoločenskú hodnotu 5 **vyrúbaných stromov**, ktoré rástli v mestskom parku.

Vstupné údaje (druh dreviny, obvod kmeňa meraný vo výške 130 cm nad zemou)

smrek obyčajný s obvodom kmeňa 210 cm

borovica hladká s obvodom kmeňa 98 cm

lipa veľkolistá s obvodom kmeňa 240 cm

dub červený s obvodom kmeňa 146 cm

topoľ biely s obvodom kmeňa 185 cm

Postup výpočtu spoločenskej hodnoty

1. Zistíme do ktorej skupiny patria vyrúbané dreviny (podľa prílohy č. 33 vyhlášky, časť A – zoznam drevín)
2. Na základe príslušnosti dreviny k určitej skupine a známeho obvodu kmeňa zistíme v prílohe č. 33 vyhlášky (časť B – spoločenská hodnota drevín) výšku tabuľkovej spoločenskej hodnoty, ktorá je vyjadrená v eurách. Menovite:

druh dreviny	počet drevín	skupina	obvod (cm)	tabuľková spoločenská hodnota (EUR)
smrek obyčajný	1	II.	210	2626
borovica hladká	1	II.	98	1382
lipa veľkolistá	1	III.	240	2349
dub červený	1	III.	146	1612
topoľ biely	1	III.	185	1796

Vyhláška umožňuje tabuľkovú spoločenskú hodnotu drevín znížiť alebo zvýšiť (na základe bližšej charakteristiky). Robí sa tak s použitím príslušného prirážkového indexu podľa prílohy č. 35 vyhlášky.

Ktoré prirážkové indexy môžeme uplatniť v našom príklade?

- Index pod písmenom f), čo sa rovná hodnote 1,1 (ide o dlhoveké dreviny), pretože dub červený a lipa veľkolistá sú dlhoveké dreviny (podľa prílohy č. 33 časť A vyhlášky, stĺpec C)
- Index pod písmenom i), čo sa rovná hodnote 1,4 (ak ide o dreviny v parkoch, . . .), pretože všetky dreviny rástli v mestskom parku.

Spoločenská hodnota vyrúbaných drevín sa následne vypočíta tak, že sa tabuľková spoločenská hodnota vynásobí súčinom príslušných prirážkových indexov.

Celý postup výpočtu spoločenskej hodnoty bude potom vyzerat' takto:

druh dreviny	počet drevín	skupina	obvod (cm)	tabuľková spoločenská hodnota (EUR)	prirážkový index		výsledná spoločenská hodnota (EUR)
					f	i	
smrek obyčajný	1	II.	210	2626		1,4	3 676,4
borovica hladká	1	II.	98	1382		1,4	1 934,8
lipa veľkolistá	1	III.	240	2349	1,1	1,4	3 617,5
dub červený	1	III.	146	1612	1,1	1,4	2 482,5
topoľ biely	1	III.	185	1796		1,4	2 514,4
Spolu:				9765			14 225,6

Záver: Spoločenská hodnota vyrúbaných stromov dosiahla výšku **14 225,6** EUR.

Príklad 2.

Treba vypočítať spoločenskú hodnotu **poškodenej dreviny**, t.j. drevina nebola vyrúbaná, bola poškodená (ide o poškodenie v súlade s ustanovením § 17 ods.2 vyhlášky).

Vstupné údaje

druh dreviny: lipa veľkolistá

obvod kmeňa meraný vo výške 130 cm nad zemou: 490 cm

poškodenie: drevina bola poškodená v rozsahu 25%

Postup výpočtu spoločenskej hodnoty

Vypočítava sa spoločenská hodnota poškodenia dreviny. Principiálne ide o ekologickú škodu (vyplýva z Trestného zákona) vzniknutej rozsahom poškodenia dreviny. Na jej výpočet je možné použiť niekoľko logických matematických postupov. Pre jeho jednoduchosť **odporúčame** používať **nasledovný** matematický **postup výpočtu**:

1. Najskôr zistíme tabuľkovú spoločenskú hodnotu posudzovanej dreviny, podľa už známeho postupu.

druh dreviny	počet drevín	skupina	obvod (cm)	tabuľková spoločenská hodnota (EUR)
lipa veľkolistá	1	III.	490	4606

2. Na základe rozsahu poškodenia zistíme v prílohe č.35 vyhlášky prirážkový index. Je ním index uvedený pod písmenom d) s hodnotou **0,8** (slabé poškodenie v rozpätí 11 - 25 %).

Spoločenská hodnota poškodenej dreviny sa následne vypočíta tak, že tabuľková spoločenská hodnota sa vynásobí **doplnkom** prirážkového indexu **0,8** do základu 1,0

(počítame spoločenskú hodnotu poškodenej časti dreveniny), čo sa rovná hodnote **0,2** ($1,0 - 0,8 = 0,2$).

$$4606 \times 0,2 = 921,2 \text{ EUR}$$

Podľa konkrétneho prípadu je možné uplatniť aj ďalšie prirážkové indexy podľa prílohy č.35 vyhlášky. V našom prípade z dôvodu zjednodušenia výpočtu už iné nepoužijeme.

Záver: Spoločenská hodnota poškodenej dreveniny (resp. poškodenej časti dreveniny) dosiahla výšku 921,2 EUR.

Príklad 3.

Treba vypočítať spoločenskú hodnotu **vyrúbanej dreveniny**, ktorá však už **pred výrubom bola** z rôznych príčin **poškodená**, alebo iným spôsobom bola znížená jej fyziologická hodnota.

Vstupné údaje

druh dreveniny: dub letný

obvod kmeňa meraný vo výške 130 cm nad zemou: 400 cm

poškodenie: drevenina bola poškodená v rozsahu 35 %

Postup výpočtu spoločenskej hodnoty

1. Najskôr zistíme tabuľkovú spoločenskú hodnotu pre celú dreveninu, podľa už známeho postupu.

druh dreveniny	počet drevenín	skupina	obvod (cm)	tabuľková spoločenská hodnota (EUR)
dub letný	1	III.	400	3501

2. Na základe rozsahu poškodenia zistíme v prílohe č. 35 vyhlášky prirážkový index. Je ním index uvedený pod písmenom c) s hodnotou 0,6 (stredné poškodenie v rozpätí 26 - 60 %).

Spoločenská hodnota pre vyrúbanú dreveninu sa vypočíta tak, že tabuľková spoločenská hodnota sa vynásobí prirážkovým indexom podľa písmena c) s hodnotou 0,6.

$$3501 \times 0,6 = 2\,100,6 \text{ EUR}$$

Podľa konkrétneho prípadu je možné uplatniť aj ďalšie prirážkové indexy podľa prílohy č. 35 vyhlášky. V našom prípade z dôvodu zjednodušenia výpočtu už iné nepoužijeme.

Záver: Spoločenská hodnota vyrúbanej dreveniny, ktorá bola už pred výrubom poškodená alebo bola iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozsahu 35 %, dosiahla výšku 2 100,6 EUR.

Obdobným spôsobom sa postupuje pri výpočte spoločenskej hodnoty krovitých porastov (podľa tabuľky pre **Kry a krovité porasty**).

Dôležité upozornenia:

- Ak sa pri výpočte spoločenskej hodnoty vzťahuje na posudzovanú dreveninu viacero charakteristík, ktoré sú uvedené spoločne pod jedným indexom podľa prílohy č. 35 vyhlášky, **prirážkový index tej istej hodnoty sa použije len jedenkrát**

- Ak pre výpočet spoločenskej hodnoty drevín nie je známy obvod kmeňa meraný vo výške 130 cm nad zemou, ale len obvod pňa ponechaného po výrube, potom sa postupuje podľa prílohy č. 34 vyhlášky. Obvod pňa sa podľa vzorca uvedeného v prílohe prepočíta na obvod, ktorý kmeň dosiahol vo výške 130 cm nad zemou.
- Spoločenská hodnota drevín určená podľa § 36 ods. 4, 8 a 9 vyhlášky **sa neupravuje** prirážkovým indexom podľa prílohy č. 35 vyhlášky.

Kompetencia, územná pôsobnosť a adresár Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátov životného prostredia, odborov inšpekcie ochrany prírody a krajiny

Slovenská inšpekcia životného prostredia je orgánom štátneho dozoru, ktorého prostredníctvom ministerstvo vykonáva štátny dozor. Jej ďalšie kompetencie sú ustanovené v § 66 zákona. Podrobnosti k výkonu štátneho dozoru sú vyšpecifikované v § 71 zákona.

Územná pôsobnosť Inšpektorátov životného prostredia, odborov inšpekcie ochrany prírody a krajiny Slovenskej inšpekcie životného prostredia je určená takto:

Inšpektorát ŽP Bratislava, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny má pôsobnosť v okresoch Bánovce nad Bebravou, Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV, Bratislava V, Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec, Komárno, Levice, Malacky, Myjava, Nitra, Nové Zámky, Partizánske, Pezinok, Piešťany, Senec, Senica, Skalica, Šaľa, Topoľčany, Trnava, Zlaté Moravce.

Inšpektorát ŽP Žilina, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny má pôsobnosť v okresoch Bytča, Čadca, Dolný Kubín, Ilava, Kysucké Nové Mesto, Liptovský Mikuláš, Martin, Námestovo, Nové Mesto nad Váhom, Považská Bystrica, Púchov, Ružomberok, Trenčín, Turčianské Teplice, Tvrdošín, Žilina.

Inšpektorát ŽP Banská Bystrica, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny má pôsobnosť v okresoch Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Brezno, Detva, Krupina, Lučenec, Poltár, Prievidza, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen, Žarnovica, Žiar nad Hronom.

Inšpektorát ŽP Košice, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny má pôsobnosť v okresoch Bardejov, Gelnica, Humenné, Kežmarok, Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice-okolie, Levoča, Medzilaborce, Michalovce, Poprad, Prešov, Rožňava, Sabinov, Snina, Sobrance, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník, Trebišov, Vranov nad Topľou.

SIŽP – Inšpektorát ŽP Bratislava, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny
Jeséniova 17, 831 01 Bratislava, tel.: 02/582 82 420, sizpiopba@sizp.sk

SIŽP – Inšpektorát ŽP Žilina, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny
Legionárska 5, 012 05 Žilina, tel.: 041/507 51 39, 507 51 24-7, 9, sizpiopza@sizp.sk

SIŽP – Inšpektorát ŽP Banská Bystrica, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny
Jegorovova 29 B, 974 01 Banská Bystrica, tel.: 048/471 96 40, 471 96 51, sizpiopbb@sizp.sk

SIŽP – Inšpektorát ŽP Košice, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny
Jesenského 8, 040 53 Košice, tel.: 055/729 80 31, sizpiopke@sizp.sk

www.sizp.sk

Územná pôsobnosť a adresár organizačných útvarov Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky.

1. **Správa NP Malá Fatra** so sídlom vo Varíne má územnú pôsobnosť na území NP Malá Fatra, jeho ochranného pásma a na časti územia okresu Žilina, a to konkrétne:
 - okres Dolný Kubín – časť katastrálnych území Kraľovany, Žaškov, Párnica, Zázrivá, Veličná, Istebné a Revišné;
 - okres Martin – katastrálne územia Lipovec, Šútovo, časti katastrálnych území Vrútky, Turčianske Kľačany, Sučany, Turany a Ratkovo;
 - okres Ružomberok – časť katastrálneho územia obce Stankovany;
 - okres Žilina – katastrálne územia Bánová, Belá pri Žiline, Bitarová, Brezany pri Žiline, Brodno, Budatín, Bytčica, Divina, Divinka, Dlhé Pole, Dolná Tižina, Dolný Hričov, Ďurčiná, Gbeľany, Horný Hričov, Hôrky, Jasenové, Kamenná Poruba, Kľače, Kónská nad Rajčankou, Kotrčiná Lúčka, Krasňany, Kunerad, Lietavská Lúčka, Lietavská Svinná, Lysica, Malá Čierna, Mojš, Mojšova Lúčka, Nededza, Nezbudská Lúčka, Ovčiarsko, Poluvsie nad Rajčankou, Porúbka, Považský Chlmec, Rajec, Rajecká Lesná, Rajecké Teplice, Rosina, Stráňavy, Stránske, Stráža, Strážov, Strečno, Svederník, Šuja, Teplička nad Váhom, Trnové, Turie, Varín, Veľká Čierna, Višňové pri Strečne, Vranie, Zádubnie, Zástranie, Závodie, Zbyňov, Žilina a Žilinská Lehota, časti katastrálnych území Fačkov, Babkov, Podhorie, Lietava, Peklina, Paština Závada, Hričovské Podhradie, Lutiše, Horná Tižina a Terchová.

2. **Správa NP Muránska planina** so sídlom v Revúcej má územnú pôsobnosť na území NP Muránska planina, jeho ochranného pásma a na území okresu Revúca, a v časti okresov Brezno, Rimavská Sobota a Rožňava, a to konkrétne:
 - okres Brezno – časti katastrálnych území Bacúch, Heľpa, Pohorelá, Pohronská Polhora, Polomka, Šumiac, Telgárt, Vaľkovňa a Závadka nad Hronom;
 - okres Revúca okrem časti katastrálnych území Jelšavská Teplica, Gemerský Milhošť, Mikolčany, Nováčany a Hucín;
 - okres Rimavská Sobota – katastrálne územie Tisovec a časti katastrálnych území Klenovec, Rimavská Píla a Krokava.
 - okres Rožňava – časti k.ú. Rejdová a Čierna Lehota

3. **Správa NP Nízke Tatry** so sídlom v Banskej Bystrici má územnú pôsobnosť na území NP Nízke Tatry a jeho ochranného pásma, a to konkrétne:
 - okres Banská Bystrica – katastrálne územia Baláže, Donovaly, Hiadeľ, Moštenica, Podkonice, Pohronský Bukovec, Priechod, Selce, Špania Dolina, časti katastrálnych území Staré Hory, Uľanka, Kostiviarska, Motyčky, Sásová, Nemce, Senica, Šalková, Slovenská Ľupča, Lučatín, Medzibrod a Brusno;
 - okres Brezno – katastrálne územia Braväcovo, Dolná Lehota, Horná Lehota, Jarabá, Jasenie, Bystrá, Mýto pod Ďumbierom, Ráztoka, časti katastrálnych území Telgárt, Šumiac, Vaľkovňa, Pohorelá, Heľpa, Závadka nad Hronom, Polomka, Bacúch, Beňuš, Brezno, Valaská, Podbrezová, Predajná a Nemecká;
 - okres Liptovský Mikuláš – katastrálne územia Bodice, Demänová, Demänovská Dolina, Malužiná, Ilanovo, Kráľova Lehota, Lazisko, Liptovské Kľačany, Nižná Boca, Pavčina Lehota, Ploštín, Vislavce, Vyšná Boca, časti katastrálnych území Partizánska Ľupča, Malatíny, Zemianska Ľubňa, Kráľovská Ľubňa, Dúbrava, Svätý Kríž, Galovany,

- Benice, Palúdzka, Liptovský Mikuláš, Závažná Poruba, Liptovský Ján, Liptovská Porúbka, Hybe, Východná a Važec;
- okres Poprad – katastrálne územie Liptovská Teplička, časti katastrálnych území Štrba, Vyšná Šuňava, Nižná Šuňava, Vikartovce a Vernár;
 - okres Ružomberok – katastrálne územia Liptovská Lúžna, Liptovská Štiavnica, Ludrová, časti katastrálnych území Liptovské Revúce, Liptovská Osada, Ružomberok, Štiavnička, Lisková, Liptovské Sliače, Ivachnová a Liptovský Michal.
- 4. Správa Pieninského NP** so sídlom v Spišskej Starej Vsi má územnú pôsobnosť na území Pieninského NP, jeho ochranného pásma a na území okresov Kežmarok, Levoča, Sabinov a Stará Ľubovňa, a to konkrétne:
- okres Kežmarok mimo katastrálnych území Malý Slavkov, Mlynčeky, Rakúsy, Spišská Belá, Stará Lesná, Stráne pod Tatrami a časti katastrálnych území Lendak, Spišská Belá, Huncovce a Veľká Lomnica;
 - okres Levoča katastrálne územie Dvorce a Torysky;
 - okres Sabinov katastrálne územie Blažov, Tichý Potok a časti katastrálnych území Bajerovce, Krásna Lúka, Poloma;
 - okres Stará Ľubovňa.
- 5. Správa NP Poloniny** so sídlom v Stakčíne má územnú pôsobnosť na území NP Poloniny, jeho ochranného pásma a na území okresu Snina, a to konkrétne:
- okres Snina okrem časti katastrálnych území Osadné a Hostovice.
- 6. Správa NP Slovenský kras** so sídlom v Brzotíne má územnú pôsobnosť na území NP Slovenský kras, na území časti okresov Revúca, Rožňava a Košice – okolie, a to konkrétne:
- okres Košice-okolie – katastrálne územia Baška, Bukovec, Buzica, Cestice, Čečejevce, Debraď, Drienovec, Dvorníky-Včeláre, Hačava, Háj, Hodkovce, Host'ovce, Hýľov, Chorváty, Janík, Jasov, Komárovice, Malá Ida, Medzev, Mokrance, Moldava nad Bodvou, Nižný Lánec, Nováčany, Paňovce, Peder, Perín-Chym, Poproč, Rešica, Rudník, Šemša, Štós, Turňa nad Bodvou, Turnianska Nová Ves, Veľká Ida, Vyšný Medzev, Zádiel, Zlatá Idka a Žarnov,
 - okres Revúca – časti katastrálnych území Jelšavská Teplica, Gemerský Milhošť, Mikolčany, Nováčany a Hucín
 - okres Rožňava okrem katastrálnych území Stratená, Dedinky a časti katastrálnych území Dobšiná, Rejdová a Čierna Lehota
- 7. Správa NP Slovenský raj** so sídlom v Spišskej Novej Vsi má územnú pôsobnosť na území NP Slovenský raj, jeho ochranného pásma a na území okresov Levoča, Spišská Nová Ves a Gelnica, a to konkrétne:
- okres Brezno – časť katastrálneho územia obce Telgárt;
 - okres Gelnica,
 - okres Levoča okrem katastrálneho územia Dvorce a Torysky;
 - okres Poprad – časti katastrálnych území Vernár, Spišské Bystré, Hranovnica, Spišský Štiavnik a Vydrník
 - okres Rožňava – katastrálne územia Stratená, Dedinky a časť katastrálneho územia obce Dobšiná;
 - okres Spišská Nová Ves.

- 8. Správa Tatranského NP** so sídlom v Tatranskej Štrbe má územnú pôsobnosť na území Tatranského NP, jeho ochranného pásma a na území okresov Liptovský Mikuláš, Poprad a Ružomberok, a to konkrétne:
- okres Dolný Kubín – časti katastrálnych území Jasenová a Vyšný Kubín;
 - okres Kežmarok – katastrálne územia Malý Slavkov, Mlynčeky, Rakúsy, Stará Lesná, Stráne pod Tatrami a časti katastrálnych území Veľká Lomnica, Huncovce, Spišská Belá a Lendak;
 - okres Liptovský Mikuláš – katastrálne územia Babky, Beňadiková, Beňušovce, Bobrovček, Bobrovec, Bobrovník, Bukovina, Dlhá Lúka, Dovalovo, Gôtovany, Huty, Ižipovce, Jakubovany, Jalovec, Jamník, Kanská, Krmeš pri Vlachoch, Kvačany, Liptovská Anna, Liptovská Kokava, Liptovská Mara, Liptovská Ondrašová, Liptovská Sielnica, Liptovské Beharovce, Liptovské Matiašovce, Liptovský Hrádok, Liptovský Ondrej, Liptovský Peter, Liptovský Trnovec, Malé Borové, Okoličné, Parížovce, Pavlova Ves, Podtureň, Prosiek, Ráztoky, Sestrč, Smrečany, Sokolče, Svätý Štefan, Trstené, Uhorská Ves, Vavrišovo, Veľké Borové, Veterná Poruba, Vlachy, Vlašky, Žiar, časti katastrálnych území Partizánska Ľupča, Malatíny, Zemianska Ľubelňa, Kráľovská Ľubelňa, Dúbrava, Svätý Kríž, Galovany, Benice, Palúdzka, Liptovský Mikuláš, Závažná Poruba, Liptovský Ján, Liptovská Porúbka, Hybe, Východná, Važec a Pribylina;
 - okres Poprad okrem katastrálnych území Liptovská Teplička, Vernár a časti katastrálnych území Štrba, Vyšná Šuňava, Nižná Šuňava, Vikartovce, Spišské Bystré, Hranovnica a Spišský Štiavnik;
 - okres Ružomberok – katastrálne územia Bešeňová, Hrboltová, Martinček, Kalameny, Komjatná, Likavka, Liptovská Teplá, Madočany, Lúčky, Potok, Švošov, Turík, Valaská Dubová a časti katastrálnych území Stankovany, Ružomberok, Štiavnička, Lisková, Liptovské Sliache, Ivachnová a Liptovský Michal;
 - okres Tvrdošín – časti katastrálnych území Habovka, Oravice, Tichá dolina, Vitanová, a Zuberec.
- 9. Správa NP Veľká Fatra** so sídlom v Martine má územnú pôsobnosť na území NP Veľká Fatra a na území okresov Martin a Turčianske Teplice, a to konkrétne:
- okres Banská Bystrica – časti katastrálnych území Motyčky, Turecká, Dolný Harmanec, Staré Hory a Harmanec;
 - okres Dolný Kubín – časť katastrálneho územia Kľačany;
 - okres Martin okrem katastrálneho územia Lipovec a okrem časti katastrálnych území Vrútky, Turčianske Kľačany, Sučany, Šútovo, Turany a Ratkovo,
 - okres Ružomberok – katastrálne územia Hubová a Ľubochňa a časti katastrálnych území Stankovany, Ružomberok, Liptovská Osada a Liptovské Revúce;
 - okres Turčianske Teplice.
- 10. Správa CHKO Biele Karpaty** so sídlom v Nemšovej má územnú pôsobnosť na území CHKO Biele Karpaty a na území okresov Nové Mesto nad Váhom a Trenčín, a to konkrétne:
- okres Ilava – katastrálne územia Vršatské Podhradie, Krivoklát a časti katastrálnych území Borčice, Bolešov, Kameničany, Slávnica, Sedmerovec, Bohunice, Pruské, Tuchyňa, Mikušovce a Červený Kameň;
 - okres Myjava – časti katastrálnych území Brestovec, Chvojnica, Poriadie, Stará Myjava, Turá Lúka a Vrbovce;
 - okres Nové Mesto nad Váhom okrem časti katastrálnych území Čachtice, Častkovce, Horné Bzince, Hrachovište, Hrušové, Nové Mesto nad Váhom, Podolie a Višňové;
 - okres Púchov – časti katastrálnych území Lednica a Kvašov;
 - okres Senica – časti katastrálnych území Častkov, Podbranč a Sobotište

- okres Skalica – časti katastrálnych území Chropov, Koválovec, Radošovce a Skalica;
- okres Trenčín.

11. Správa CHKO Cerová vrchovina so sídlom v Rimavskej Sobote má územnú pôsobnosť na území CHKO Cerová vrchovina a na území okresov Lučenec, Poltár a Rimavská Sobota, a to konkrétne:

- okres Lučenec;
- okres Poltár;
- okres Rimavská Sobota okrem katastrálneho územia Tisovec a časti katastrálnych území Klenovec, Rimavská Píla a Krokava.

12. Správa CHKO Dunajské luhy so sídlom v Dunajskej Strede má územnú pôsobnosť na území CHKO Dunajské luhy a na území okresov Dunajská Streda, Galanta, Komárno, Nové Zámky a Šaľa, a to konkrétne:

- okres Bratislava II – časti katastrálnych území Podunajské Biskupice a Ružinov;
- okres Bratislava V – časti katastrálnych území Rusovce a Čunovo;
- okres Komárno;
- okres Dunajská Streda;
- okres Galanta;
- okres Nové Zámky;
- okres Šaľa.

13. Správa CHKO Horná Orava so sídlom v Námestove má územnú pôsobnosť na území CHKO Horná Orava a na území okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín, a to konkrétne:

- okres Dolný Kubín okrem katastrálnych území Zázrivá a Kraľovany a časti katastrálnych území Žaškov, Párnica, Istebné, Jasenová, Veličná, Vyšný Kubín a Revišné;
- okres Námestovo;
- okres Tvrdošín okrem časti katastrálnych území Zuberec, Habovka, Vitanová a Oravice.

14. Správa CHKO Kysuce so sídlom v Čadci má územnú pôsobnosť na území CHKO Kysuce a na území okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto, a to konkrétne:

- okres Bytča – časti katastrálnych území Štiavnik, Petrovice, Setechov, Kolárovice a Veľké Rovné;
- okres Čadca;
- okres Dolný Kubín – časť katastrálneho územia Zázrivá;
- okres Kysucké Nové Mesto;
- okres Považská Bystrica – katastrálne územie Horná Mariková a časti katastrálnych území Dolná Mariková a Papradno;
- okres Púchov – časti katastrálnych území Lysá pod Makytou a Lazy pod Makytou;
- okres Žilina – časti katastrálnych území Lutiše, Horná Tižina a Terchová.

15. Správa CHKO Latorica so sídlom v Trebišove má územnú pôsobnosť na území CHKO Latorica a na území okresu Trebišov a Michalovce, a to konkrétne:

- okres Trebišov;
- okres Michalovce – katastrálne územia Drahňov, Oborín, Veľké Slemence, Budince, Čičarovce, Kapušianske Kľačany, Krišovská Liesková, Veľké Kapušany, Beša, Čierne Pole, Ižkovce, Maťovské Vojkovce, Ptrukša, Ruská, Veľké Raškovce, Vojany.

16. Správa CHKO Malé Karpaty so sídlom v Modre má územnú pôsobnosť na území CHKO Malé Karpaty a na území okresov Hlohovec, Pezinok, Piešťany, Senec a Trnava, a to konkrétne:

- okres Bratislava III – časti katastrálnych území Rača, Vajnory a Vinohrady;
- okres Bratislava IV – časti katastrálnych území Devín, Devínska Nová Ves, Dúbravka, Lamač a Záhorská Bystrica I;
- okres Hlohovec;
- okres Malacky – katastrálne územie Turecký Vrch a časti katastrálnych území Borinka, Jablonové, Kuchyňa, Lozorno, Marianka, Mást II, Pernek, Plavecké Podhradie, Plavecký Mikuláš, Rohožník, Sološnica, Stupava a Záhorská Bystrica III;
- okres Myjava – časti katastrálnych území Brezová pod Bradlom, Košariská a Krajné;
- okres Nové Mesto nad Váhom – časti katastrálnych území Čachtice, Častkovce, Horné Bzince, Hrachovište, Hrušové, Nové Mesto nad Váhom, Podolie a Višňové;
- okres Pezinok;
- okres Piešťany;
- okres Senec – časť katastrálneho územia Chorvátsky Grob;
- okres Senica – katastrálne územie Rozbehy a časti katastrálnych území obcí Cerová-Lieskové, Hradište pod Vrátnom, Jablonica, Plavecký Peter a Prievaly,
- okres Trnava.

17. Správa CHKO Poľana so sídlom vo Zvolene má územnú pôsobnosť na území CHKO Poľana a na území okresov Banská Bystrica, Brezno, Detva a Zvolen, a to konkrétne:

- okres Banská Bystrica – okrem katastrálnych území Baláže, Hiadel', Moštenica, Podkonice, Pohronský Bukovec, Priechod, Selce, Staré Hory, Špania Dolina, Turecká a časti katastrálneho územia Brusno, Dolný Harmanec, Harmanec, Kostiviarska, Kynceľová, Lučatín, Medzibrod, Nemce, Sásová, Senica, Slovenská Ľupča, Šálková, Uľanka;
- okres Brezno – katastrálne územia Čierny Balog, Drábsko, Hronec, Lom nad Rimavicou, Michalová, Osrbľie, Sihla a časti katastrálnych území Bacúch, Beňuš, Brezno, Nemecká, Podbrezová, Pohronská Polhora, Predajná a Valaská;
- okres Detva;
- okres Zvolen – okrem časti katastrálnych území Babiná, Bacúrov, Dobrá Niva, Dubové, Hronská Breznica, Ostrá Lúka.

18. Správa CHKO Ponitrie so sídlom v Nitre má územnú pôsobnosť na území CHKO Ponitrie a na území okresov Bánovce nad Bebravou, Levice, Nitra, Partizánske, Prievidza, Topoľčany a Zlaté Moravce, a to konkrétne:

- okres Bánovce nad Bebravou;
- okres Levice okrem časti katastrálnych území Rybník, Čajkov, Opatová, Gondovo, Dolné Devičany, Horné Devičany, Pukanec, Uhliská, Bohunice, Horné Jabľonovce, Dolné Jabľonovce, Pečenice, Bátorovce, Jalakšová a Horné Žemberovce;
- okres Nitra;
- okres Partizánske;
- okres Prievidza okrem časti katastrálnych území Valaská Belá, Čavoj a Tužina;
- okres Topoľčany;
- okres Zlaté Moravce;
- okres Žarnovica – katastrálne územie Kľak a časti katastrálnych území Malá Lehota, Veľké Pole, Píla a Ostrý Grúň;
- okres Žiar nad Hronom – časť katastrálneho územia Prochot.

19. Správa CHKO Strážovské vrchy so sídlom v Považskej Bystrici má územnú pôsobnosť na území CHKO Strážovské vrchy a na území okresov Bytča, Ilava, Považská Bystrica a Púchov, a to konkrétne:

- okres Bytča okrem časti katastrálnych území Štiavnik, Petrovice, Setechov, Kolárovice a Veľké Rovné,
- okres Ilava okrem katastrálnych území Vršatské Podhradie, Krivoklát a okrem časti katastrálnych území Borčice, Bolešov, Kameničany, Slavnica, Sedmerovec, Bohunice, Pruské, Tuchyňa, Mikušovce a Červený Kameň;
- okres Považská Bystrica okrem katastrálneho územia Horná Mariková a okrem časti katastrálnych území Dolná Mariková a Papradno;
- okres Prievidza – časti katastrálnych území Čavoj, Valaská Belá a Tužina.
- okres Púchov okrem časti katastrálnych území Lysá pod Makytou, Lazy pod Makytou a Lednica;
- okres Žilina – katastrálne územie Čičmany a časti katastrálnych území Fačkov, Babkov, Hričovské Podhradie, Lietava, Paština Závada, Peklina, Podhorie.

20. Správa CHKO Štiavnické vrchy so sídlom v Banskej Štiavnici má územnú pôsobnosť na území CHKO Štiavnické vrchy a na území okresov Krupina, Veľký Krtíš, Žarnovica a Žiar nad Hronom, a to konkrétne:

- okres Banská Štiavnica;
- okres Krupina;
- okres Levice – časti katastrálnych území Rybník, Čajkov, Opatová, Gondovo, Dolné Devičany, Horné Devičany, Pukanec, Uhliská, Bohunice, Horné Jabloňovce, Dolné Jabloňovce, Pečenice, Bátovce, Jalakšová a Horné Žemberovce;
- okres Veľký Krtíš;
- okres Zvolen – časti katastrálnych území Hronská Breznica, Ostrá Lúka, Bacúrov, Dubové, Dobrá Niva a Babiná;
- okres Žarnovica okrem katastrálneho územia Kľak a okrem časti katastrálnych území obcí Malá Lehota, Veľké Pole, Pila a Ostrý Grúň;
- okres Žiar nad Hronom okrem časti katastrálneho územia Prochot.

21. Správa CHKO Vihorlat so sídlom v Michalovciach má územnú pôsobnosť na území CHKO Vihorlat a na území okresov Sobrance a Michalovce, a to konkrétne:

- okres Humenné – časti katastrálnych území Valáškovce Sever, Valáškovce Stred, Valáškovce Juh;
- okres Michalovce – okrem katastrálnych území Drahňov, Oborín, Veľké Slemence, Budince, Čičarovce, Kapušianske Kľačany, Krišovská Liesková, Veľké Kapušany, Beša, Čierne Pole, Ižkovce, Mat'ovské Vojkovce, Ptrukša, Ruská, Veľké Raškovce, Vojany;
- okres Sobrance.

22. Správa CHKO Východné Karpaty so sídlom v Medzilaborciach má územnú pôsobnosť na území CHKO Východné Karpaty a na území okresov Humenné, Medzilaborce, Snina, Stropkov a Svidník a to konkrétne:

- okres Humenné okrem časti katastrálnych území Valáškovce-Sever, Valáškovce-Stred a Valáškovce-Juh;
- okres Medzilaborce;
- okres Snina – časti katastrálnych území Hostovice a Osadné;
- okres Stropkov – katastrálne územia Bukovce, Bystrá, Gribov, Havaj, Kožuchovce, Makovce, Malá Poľana, Miková, Oľšavka, Staškovce, Varechovce, Vladiča (Vladiča, Suchá, Driečna);

- okres Svidník – katastrálne územia Bodružal, Dlhoňa, Dobroslava, Havranec, Hunkovce, Kapišová, Kečkovce, Korejovce, Krajná Bystrá, Krajná Poľana, Krajná Porúbka, Krajne Čierne, Kružlová, Ladomirová, Medvedie, Miroľa, Nižná Písaná, Nižný Komárnik, Pstriná, Príkra, Roztoky, Svidnička, Šarbov, Šemetkovce, Vagrinec, Vápeník, Vyšná Písaná, Vyšný Komárnik.

23. Správa CHKO Záhorie so sídlom v Malackách má územnú pôsobnosť na území CHKO Záhorie a na území okresov Bratislava IV, Malacky, Myjava, Senica a Skalica, a to konkrétne:

- okres Bratislava IV – časti katastrálnych území Devín a Devínska Nová Ves;
- okres Malacky okrem katastrálneho územia Turecký Vrch a okrem časti katastrálnych území Borinka, Jablonové, Kuchyňa, Lozorno, Mást II, Marianka, Pernek, Plavecké Podhradie, Plavecký Mikuláš, Rohožník, Sološnica, Stupava a Záhorská Bystrica III;
- okres Myjava okrem časti katastrálnych území Brestovec, Brezová pod Bradlom, Chvojnica, Košariská, Krajná, Poriadie, Stará Myjava, Turá Lúka a Vrbovce;
- okres Senica okrem katastrálneho územia Rozbehy a okrem časti katastrálnych území Cerová-Lieskové, Častkov, Hradište pod Vrátnom, Jablonica, Plavecký Peter, Podbranč, Prievaly a Sobotište;
- okres Skalica okrem časti katastrálnych území Chropov, Kovalovec, Radošovce a Skalica.

24. Regionálne centrum ochrany prírody v Bratislave so sídlom v Bratislave má územnú pôsobnosť mimo CHKO Malé Karpaty a CHKO Dunajské luhy; na území okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V, a to konkrétne:

- okres Bratislava I;
- okres Bratislava II okrem časti katastrálnych území Podunajské Biskupice a Ružinov;
- okres Bratislava III okrem časti katastrálnych území Rača, Vajnory a Vinohrady;
- okres Bratislava IV okrem časti katastrálnych území obcí Devín, Devínska Nová Ves, Dúbravka, Lamač a Záhorská Bystrica I;
- okres Bratislava V okrem časti katastrálnych území Rusovce a Čunovo;
- okres Senec – okrem časti katastrálneho územia Chorvátsky Grob.

25. Regionálne centrum ochrany prírody v Prešove so sídlom v Prešove má územnú pôsobnosť na území okresov Bardejov, Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice – okolie, Prešov, Sabinov, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou, a to konkrétne:

- okres Bardejov;
- okresy Košice I – IV;
- okres Košice okolie – katastrálne územia obcí Bačkovík, Belža, Beniakovce, Bidovce, Blažice, Bočiar, Bohdanovce, Boliarov, Budimír, Bunetice, Čakanovce, Čaňa, Čížatice, Družstevná pri Hornáde, Ďurdošík, Ďurkov, Geča, Gyňov, Haniska, Herľany, Hrašovík, Chrastné, Kalša, Kecerovce, Kecerovský Lipovec, Kechnec, Kokšov-Bakša, Kostolany nad Hornádom, Košická Belá, Košická Polianka, Košické Olšany, Košický Klečenov, Kráľovce, Kysak, Malá Lodina, Milhosť, Mudrovce, Nižná Hutka, Nižná Kamenica, Nižná Myšľa, Nižný Čaj, Nová Polhora, Nový Salaš, Obišovce, Olšovany, Opátka, Opiná, Ploské, Rákoš, Rankovce, Rozhanovce, Ruskov, Sady nad Torysou, Seňa, Skároš, Slančík, Slanec, Slanská Huta, Slanské Nové Mesto, Sokol, Sokolany, Svinica, Trebejov, Trst'any, Trstené pri Hornáde, Vajkovce, Valaliky, Veľká Lodina, Vtáčkovce, Vyšná Hutka, Vyšná Kamenica, Vyšná Myšľa, Vyšný Čaj, Vyšný Klátov a Ždaňa;
- okres Prešov;

- okres Sabinov mimo katastrálneho územia Blažov, Tichý Potok a časti katastrálnych území Bajerovce, Krásna Lúka, Poloma;
- okres Stropkov okrem katastrálnych území Bukovce, Bystrá, Gribov, Havaj, Kožuchovce, Makovce, Malá Poľana, Miková, Oľšavka, Staškovce, Varechovce, Vladiča (Vladiča, Suchá, Driečna);
- okres Svidník – okrem katastrálnych území Bodružal, Dlhoňa, Dobroslava, Havranec, Hunkovce, Kapišová, Kečkovce, Korejovce, Krajná Bystrá, Krajná Poľana, Krajná Porúbka, Krajne Čierne, Kružlová, Ladomirová, Medvedie, Miroľa, Nižná Písaná, Nižný Komárnik, Pstriná, Príkra, Roztoky, Svidnička, Šarbov, Šemetkovce, Vagríneec, Vápeník, Vyšná Písaná, Vyšný Komárnik;
- okres Vranov nad Topľou.

ŠOP SR, REGIONÁLNE CENTRUM OCHRANY PRÍRODY V BRATISLAVE

Mlynská dolina 1, 811 04 Bratislava, tel.: 02/5937 53 47

ŠOP SR, REGIONÁLNE CENTRUM OCHRANY PRÍRODY V PREŠOVE

Hlavná 93, 080 01 Prešov, tel.: 051/756 74 15

ŠOP SR, SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU MALÁ FATRA

Hrnčiarska 197, 013 03 Varín, tel.: 041/507 14 12

ŠOP SR, SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU MURÁNSKA PLANINA

Janka Kráľa 12, 050 01 Revúca, tel.: 058/442 20 61

ŠOP SR, SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU NÍZKE TATRY

Lazovná 10, 974 01 Banská Bystrica, tel.: 048/413 08 88, 413 08 89

Pracovisko Liptovský Hrádok, ul. SNP 311, 033 01 Liptovský Hrádok,
tel.: 044/522 28 75

Pracovisko Brezno, Nám. M.R. Štefánka 20/15, 977 01 Brezno, tel.: 048/611 31 43

ŠOP SR, SPRÁVA PIENINSKÉHO NÁRODNÉHO PARKU

SNP 57, 061 01 Spišská Stará Ves, tel.: 052/418 10 71,-3

ŠOP SR, SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU POLONINY

ul. Mieru 193, 067 61 Stakčín, tel.: 057/768 56 15

ŠOP SR, SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU SLOVENSKÝ RAJ

Štefánikovo námestie 9, 052 01 Spišská Nová Ves, tel.: 053/442 20 10

ŠOP SR, SPRÁVA TATRANSKÉHO NÁRODNÉHO PARKU

Tatranská Štrba 75, P.O.Box 21, 059 41 Tatranská Štrba, tel.: 052/448 42 17

Pracovisko Liptovský Mikuláš, Hodžova 11, 031 01 Liptovský Mikuláš, tel.: 044/552 48 51

ŠOP SR, SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU SLOVENSKÝ KRAS

Biely kaštieľ 188, 049 51 Brzotín, tel.: 058/732 68 15

ŠOP SR, Správa NP Veľká Fatra

P.O.Hviezdoslava 38, 036 01 Martin, tel.: 043/428 45 03

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO BIELE KARPATY

Trenčianska 31, 914 41 Nemšová, tel.: 032/659 83 87

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO CEROVÁ VRCHOVINA

Železničná 31, 979 01 Rimavská Sobota, tel.: 047/563 49 48

ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy

Korzo Bélu Bartóka 789/3, 929 01 Dunajská Streda, tel.: 031/551 62 29

Pracovisko Komárno, Thalyho 15, 945 01 Komárno, tel.: 035/770 18 61

ŠOP SR, Správa CHKO Horná Orava

Bernolákova 408, 029 01 Námestovo, tel.: 043/552 24 66

ŠOP SR, Správa CHKO Kysuce

U Tomali 1511, 022 01 Čadca, tel./fax: 041/433 56 06

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO LATORICA

ul. J. Záborského 1760/1, 075 01 Trebišov, tel.: 056/668 30 00

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO MALÉ KARPATY

Štúrova 115, 900 01 Modra, tel.: 033/640 06 00

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO POĽANA

J. M. Hurbana 20, 960 01 Zvolen, tel.: 045/533 48 34

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO PONITRIE

Samova 3, 949 01 Nitra, tel.: 037/776 49 01

Pracovisko Prievidza, Dlhá 3, 971 01 Prievidza, tel.: 046/542 50 94

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO STRÁŽOVSKÉ VRCHY

Orlové 189, 017 01 Považská Bystrica, tel.: 042/432 28 02

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO ŠTIAVNICKÉ VRCHY

Radničné námestie 18, 969 01 Banská Štiavnica, tel.: 045/691 19 31

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO VIHORLAT

Fraňa Kráľa 1, 071 01 Michalovce, tel.: 056/688 25 41, 688 25 43

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO VÝCHODNÉ KARPATY

Duchnovičova 535, 068 01 Medzilaborce, tel.: 057/748 02 91

ŠOP SR, SPRÁVA CHKO ZÁHORIE

Vajanského 17, 901 01 Malacky, tel.: 034/772 27 35

www.sopsr.sk

Zoznam použitej, odporúčanej a odbornej literatúry pre problematiku ochrany drevín

Aas, G., 1997: Stromy, vreckový atlas. Slovart, Bratislava, 255s.

Altmann, H., 1998: Jedovaté rastliny a živočíchy okolo nás. SLOVO, s.r.o., 143 s.

Banfi, E., Consolinová, F., 2001: Stromy v záhradách, v parkoch a vo voľnej prírode. Ikar, Bratislava, 223s.

Bartosiewicz, A., Siewniak, M., 1980: Ošetřování okrasných dřevin. SZN, Praha, 244s.

Bolliger, M., Erben, M., Grau, J., Heubl, G.R., 1999: Kry. Ikar, Bratislava, 287s.

Coombes, A.J., 1996: Stromy. Osveta, Martin, 320s.

Gregorová, B., 2000: Řez dřevín ve městě a krajině. Agentúra ochrany prírody a krajiny České republiky, Praha, 103 s.

Hieke, K., 1978: Praktická dendrologie (1). SZN, Praha, 533s.

Hieke, K., 1978: Praktická dendrologie (2). SZN, Praha, 589s.

Kremer, B. P., 1995: Stromy. Ikar, Bratislava, 287s.

Krištof, M., Urbanová, I., 2003: Obce a ochrana drevín, odborná-metodická príručka ŠOP SR, druhé aktualizované vydanie Banská Bystrica, 40 s.

Machovec, J., 1982: Sadovníká dendrologie. ZF-VŠZ Lednice na Moravě. SPN, Praha, 246s.

Musil, I., Hamerník, J., 2007: Jehličnaté dřeviny. ACADEMIA, Praha, 352 s.

Pagan, J., Randuška, D., 1987: Atlas dřevín 1 (pôvodné dřeviny). Obzor, Bratislava, 360s.

Pagan, J., Randuška, D., 1988: Atlas dřevín 2 (cudzokrajné dřeviny). Obzor, Bratislava, 408s.

Supuka, J., a kol., 1995: Ekológia urbanizovaného prostredia (skriptá). Technická univerzita vo Zvolene, Zvolen, 204s.

Větvička, V., Matoušová, V., 1992: Stromy a kry. Příroda, Bratislava, 312s.

Zlinska, J., 2001: Příručka pre výsadbu dřevín v intraviláne miest a obcí s ohľadom na peľové alergény, in Obce a ochrana dřevín, odborná-metodická príručka, s 30 – 37., B. Bystrica 2001.